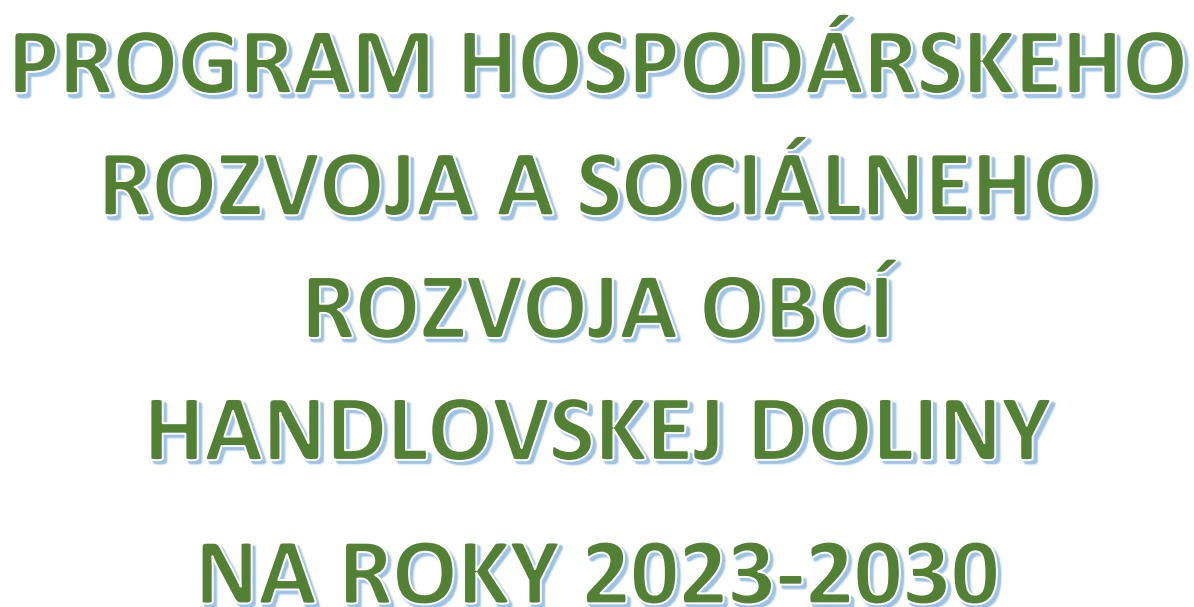




OBSAH

Úvod	4
1 ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ	6
1.1 DEFINÍCIA ÚZEMIA PRE SPRACOVANIE PHRSR	7
1.2 IDENTIFIKÁCIA A KLASIFIKÁCIA PARTNEROV	7
1.3 VZŤAH PHRSR K INÝM STRATEGICKÝCH DOKUMENTOM	8
1.4 VECNÝ A ČASOVÝ HARMONOGRAM PRÍPRAVY A SCHVAĽOVANIA PHRSR A ZODPOVEDNOSTI ZA JEDNOTLIVÉ KROKY	9
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	10
2.1 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU	10
2.2 KĹÚČOVÉ TRENDY VÝVOJA, AK BY SA STRATÉGIA PHRSR HD NEIMPLEMENTOVALA (NULOVÁ VARIANTA)	10
2.3 IDENTIFIKÁCIA VNÚTORNÝCH POTENCIÁLOV, VÝZIEV, LIMITOV A PROBLÉMOV	11
2.4 ANALÝZA SWOT	14
2.5 HLAVNÉ DISPARITY A FAKTORY ROZVOJA	21
2.6 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV A POTRIEB A ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA	22
3 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	25
3.1 VÍZIA ROZVOJA, HLAVNÝ CIEĽ ŠTRUKTÚRA PRIORÍT	25
3.2 DETAILNÝ POPIS STRATEGICKÝCH A ŠPECIFICKÝCH (OPERATÍVNYCH) CIEĽOV A ZAPOJENIA PARTNEROV PRE IMPLEMENTÁCIU PHRSR	27
3.3 STRATEGICKÝ PRÍSTUP PRE DOSIAHNUTIE VÍZIE A HLAVNÉHO CIEĽA, PRIORÍT A SYSTÉMU CIEĽOV PHRSR	29
3.4 PARTNERI PRE IMPLEMENTÁCIU	30
4 IMPLEMENTAČNÝ PLÁN	31
4.1 NÁSTROJE NA IMPLEMENTÁCIU	31
4.2 POSTUP PRI IMPLEMENTÁCII PHRSR	38
4.3 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA NAPÍŇANIA PHRSR	40
5 PLÁN VYUŽITIA/AKTIVIZÁCIE ZDROJOV VRÁTANE FINANČNÉHO PLÁNU	44
6 RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA	49
7 RIADENIE IMPLEMENTÁCIE	50
8 ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY	51



SPOLOČNÝ PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ HANDLOVSKEJ DOLINY

Plánovacie obdobie	2023-2030
Schvaľovací orgán / orgány	Zhromaždenie členov Združenia obcí Handlovskej doliny Obecné zastupiteľstvo: – Chrenovec-Brusno – Jalovec – Lipník – Malá Čausa – Ráztočno – Veľká Čausa
Identifikácia územných samospráv pre ktoré sa dokument spracováva	Chrenovec-Brusno Jalovec Lipník Malá Čausa Ráztočno Veľká Čausa
Dátum schvaľovania	Chrenovec-Brusno Jalovec Lipník Malá Čausa Ráztočno Veľká Čausa
Verzia	1.0 ¹
Členovia riadiaceho výboru participatívnej tvorby PHRSR	Ing. Tibor Čičmanec Mgr. Ján Tonhaiser Ing. Peter Mikuško Jozef Krpelan Jana Radovská JUDr. Nikola Pekárová
Gestor tvorby PHRSR	Ing. Tibor Čičmanec, predseda ZOHD, starosta@chrenovec.sk
Koordinátor tvorby PHRSR	Ing. Erika Jonasová, erika.jonasova@masziar.sk
Adresa zverejnenia PHRSR na napr. webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie	www.masziar.sk

¹ Aktualizácia PHRSR významného charakteru (napr. zmena resp. doplnenie cieľa) bude vo verzii 2.0, 3.0 atď, menej významná zmena (napr. doplnenie opatrenia) bude verzia 1.1, ostatné zmeny nepodliehajú aktualizácii



ÚVOD

Spoločné plánovanie rozvoja obcí je v území handlovskej doliny aplikované od roku 2006 v spolupráci s miestnymi aktérmi z verejného, občianskeho a podnikateľského sektora. *Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Handlovskej doliny 2023-2030 (ďalej PHRSR HD)* je základným strednodobým dokumentom obcí handlovskej doliny Chrenovca – Brusna, Jalovca, Lipníka, Malej Čause, Ráztočna a Veľkej Čause združených v Združení obcí Handlovskej doliny, z ktorého treba vychádzať pri plánovaní rozvojových zámerov územia.

Zohľadňuje potreby obyvateľov pri rešpektovaní špecifik územia, potenciálu a jeho daností.

Právnym základom pre spracovanie spoločného programu rozvoja obcí je Zákon č.539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Zákon v súlade s §8a umožňuje spoločný program rozvoja obcí, ktorý je strednodobým rozvojovým dokumentom. Je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obce nachádzajú, je vypracovaný podľa záväzných častí územnoplánovacích dokumentácií združených obcí.

Hlavným impulzom pre spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Handlovskej doliny 2023 – 2030 sú:

- podmienka v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení;
- končenie platnosti Programu rozvoja obcí Handlovskej doliny;
- spracovanie Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra;
- aktualizácia Stratégie rozvoja územia OZ Žiar;
- nové možnosti čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ;
- potreba hľadania nových rozvojových možností s využitím jestvujúceho potenciálu územia;
- potenciál rozvoja cestovného ruchu – zámer vybudovania rekreačného strediska Remata – „Remata – miesto, kde to žije“;
- záujem zlepšiť kvalitu života občanov v obciach.

Stratégia PHRSR HD je spracovaná v súlade s metodikou MIRRI SR (Metodika tvorby PHRSR 2020, verzia 1.0.3).

PHRSR HD sa skladá z:

- **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obcí, odhad ich budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a možností rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obcí,
- **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obcí pri zohľadnení ich vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obcí rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a príklady aktivít na zabezpečenie realizácie PHRSR HD,
- **realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR HD s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie PHRSR HD,
- **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHRSR HD.



V území andlovskej doliny je dlhodobo uplatňovaný v procese plánovania princíp partnerstva. Proces spracovania PHRSR HD prebieha vo vzájomnej kooperácii s plánovaním rozvoja širšieho územia vymedzeného v pôsobnosti MAS Žiar.



1 ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ

Základné východiská procesu tvorby a obsahu PHRSR HD	
Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR	Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017
Obsahové východiská	
Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR	- Legislatívna povinnosť - Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí handlovskej doliny sa spracováva v zmysle Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) v súlade s odporúčanou metodikou „Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja pre programové obdobie po roku 2020“, uverejnenou Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií, ktorá bola schválená Uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017. - končenie platnosti Programu rozvoja obcí Handlovskej doliny - spracovanie Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra; - aktualizácia Stratégie rozvoja územia OZ Žiar; - spracovanie strategických plánovacích dokumentov na úrovni SR; - nové možnosti čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ; - potreba hľadania nových rozvojových možností s využitím jestvujúceho potenciálu územia, - potenciál rozvoja cestovného ruchu – zámer vybudovania rekreačného strediska Remata – „Remata – miesto, kde to žije“; - záujem zlepšiť kvalitu života občanov v obciach.
Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúry stratégie PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí handlovskej doliny zahŕňa obce: Chrenovec-Brusno Jalovec Lipník Malá Čausa Ráztočno Veľká Čausa Trenčiansky kraj, okres Prievidza, handlovská dolina,
Relevantné nadradené programové a strategické dokumenty	Vid' tabuľka č.1
Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR	Vid' tabuľka č.2



1.1 DEFINÍCIA ÚZEMIA PRE SPRACOVANIE PHRSR

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí handlovskej doliny 2023-2030 je spracovaný pre územie obcí handlovskej doliny Chrenovec-Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno a Veľká Čausa. Obce handlovskej doliny založili v súlade so Zákonom č.369/1990Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov združenie obcí s názvom Združenie obcí Handlovskej doliny (ďalej ZOHD), ktorého hlavným zámerom je podporovať rozvoj regiónu. Členom ZOHD je taktiež mesto Handlová, ktoré vytvára strategický dokument samostatne, ktorý by mal rešpektovať dokument obcí.

1.2 IDENTIFIKÁCIA A KLASIFIKÁCIA PARTNEROV

Pri identifikácii kľúčových partnerov pre spracovanie a implementáciu PHRSR HD vychádzame z troch druhov zapájania sa:

- Aktéri rozvoja skupiny obcí - subjekty (fyzické a právnické osoby), ktoré zohrávajú akúkoľvek úlohu v rozvoji obcí, bez ohľadu na ich dotknutosť a záujem o účasť na procese rozhodovania, tvorby PHRSR a jeho implementácii. V prípade PHRSR HD sú za aktérov rozvoja považované fyzické a právnické osoby členských obcí ZOHD, na území ktorých proces prebieha.
- Verejnosť a dotknutá verejnosť - subjekty (fyzické a právnické osoby) dotknuté procesom tvorby a implementácie PHRSR. V zmysle Aarhuského dohovoru² a zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vstupuje do procesu tvorby a schvaľovania PHRSR aj širšie definovaná „verejnosť“ a „dotknutá verejnosť“, t.j. verejnosť, ktorá má záujem, alebo môže mať záujem o prípravu PHRSR HD pred jeho schválením. Medzi dotknutú verejnosť patria fyzické osoby staršie ako 18 rokov, právnické osoby a občianske iniciatívy tvorené fyzickými osobami staršími ako 18 rokov, ktoré podpíšu spoločné stanovisko k návrhu strategického dokumentu. Táto dotknutá verejnosť má právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov PHRSR HD, a to až do jeho schválenia, vrátane práva podať písomne stanovisko, zúčastniť sa na konzultáciách a verejnom prerokovaní PHRSR HD.
- Sociálno-ekonomickí partneri - subjekty (fyzické a právnické osoby), ktoré sú aktívne pri cieľavedomom rozvoji obcí a majú záujem o účasť na procese rozhodovania, tvorby PHRSR HD a jeho implementácii, teda sú pri nich partnermi verejného sektora.

Podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, PHRSR resp. spoločné PHRSR skupiny obcí sa vypracúva pri uplatnení partnerstva. Ďalej podľa § 2 písm. g) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov partnerstvo je forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí zabezpečujú hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj alebo územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj.

Na území handlovskej doliny pôsobí miestna akčná skupina Žiar, ktorá je hlavným partnerom pri tvorbe PHRSR HD. Jej členmi sú aktívni občania a podnikatelia z územia členských obcí, ktorí sa aktívne podieľajú na plánovacom procese v území dlhodobo od roku 2007. Pri plánovacom procese PHRSR HD je v záujme efektívnosti pri nakladaní so zdrojmi použitá časť analýz a výsledkov za územie handlovskej doliny získanú zo zasadnutí a pracovných stretnutí na úrovni MAS, pretože spolu veľmi úzko súvisia a týkajú sa z časti toho istého územia (handlovská dolina).

² <https://www.minzp.sk/eu/medzinarodne-dohovory/aarhusky-dohovor/>



1.3 VZŤAH PHRSR K INÝM STRATEGICKÝCH DOKUMENTOM

Tabuľka 1 Vzťah k iným strategickým dokumentom

Názov dokumentu	Subjekt, ktorý dokument obstaral/schvaľoval	Časové zameranie	Relevantnosť k spracovávanému PHRSR
Národné priority implementácie Agendy 2030	Úrad vlády SR	Do 2030	– vysoká miera
Vízia a stratégia rozvoja SR 2030 a Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 (aktualizovaný)	Úrad vlády SR	Do 2030	– vysoká miera
Návrh Partnerskej dohody 2021- 2027	Úrad vlády SR	2021-2027	– vysoká miera
Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035	Úrad vlády SR	2015-2035	– vysoká miera
Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	2018-2030	– nízka miera
Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	2023 - 2027	– vysoká miera
Operačný program Slovensko	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	2021-2027	– vysoká miera
Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030	Ministerstvo hospodárstva SR	Do 2030	– vysoká miera
Stratégia nízko-uhlíkového rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050	Ministerstvo životného prostredia SR	Do 2030	– vysoká miera
Plán obnovy a odolnosti SR	ÚV SR	Do 2026	– stredná miera
Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030	Ministerstvo životného prostredia SR	Do 2030	– vysoká miera
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja TSK	VUC TSK	2022 - 2030	– vysoká miera
RIUS TSK	VUC TSK	2014 - 2023	– vysoká miera
Národný investičný plán (*návrh)	ÚPPVII SR	Do 2030	– vysoká miera
Nízko uhlíková stratégia pre rozvoj SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050	Úrad vlády SR	do 2030 s výhľadom do 2050	– vysoká miera
Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	– vysoká miera
Akčný plán transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu	aktuálny	– vysoká miera
Program rozvoja mesta Prievidza 2016-2023	Mesto Prievidza	2016-2023	– nízka miera
Územný plán obcí	Chrenovec-Brusno, Ráztočno, Veľká Čausa	aktuálny	– vysoká miera
Stratégia rozvoja územia OZ Žiar	Valné zhromaždenie OZ Žiar	aktuálny	– vysoká miera
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Handlová	Mesto Handlová	2023 – 2030	– nízka miera



1.4 VECNÝ A ČASOVÝ HARMONOGRAM PRÍPRAVY A SCHVAĽOVANIA PHRSR A ZODPOVEDNOSTI ZA JEDNOTLIVÉ KROKY

Tabuľka 2 Časový harmonogram

1.	Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR HD a rozhodnutie o začatí prípravných prác	8/2022	9/2022	Gestor
2.	Prípravné práce, vypracovanie návrhu Vstupnej správy PHRSR HD, schválenie Vstupnej správy na úrovni najvyššieho orgánu ZOHD	10/2022	11/2022	Gestor a koordinátor prípravných prác
3.	Inventarizačná a analytická fáza	11/2022	11/2022	Koordinátor tvorby stratégie
4.	Stanovenie vízie, strategické ciele , priority, opatrenia PHRSR HD	11/2022	12/2022	Koordinátor tvorby stratégie
5.	Návrh vlastnej stratégie, postupu a nástrojov	12/2022	12/2022	Koordinátor tvorby stratégie
6.	Implementačná časť, financovanie, postup monitorovania a hodnotenia	1/2023	1/2023	Koordinátor tvorby stratégie
7.	Pripomienkovanie	3/2023	9/2023	Gestor
8.	Prerokovanie a schvaľovanie PHRSR HD – OcZ členských obcí	10/2023	12/2023	Gestor



2. ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU

Predchádzajúci dokument Program rozvoja obcí Handlovskej doliny 2016-2022 s predĺženou platnosťou bol počas obdobia platnosti pravidelne vyhodnocovaný. Správy o jeho plnení boli zasielané na ďalšie spracovanie Trenčianskemu samosprávnemu kraju. Okrem toho bol spracovaný komplexný dokument Správa o plnení PRO Handlovskej doliny za celé obdobie platnosti podľa obcí.

Počas predchádzajúceho obdobia sa nepodarilo zrealizovať všetky plánované aktivity a naplniť zadané opatrenia. Hlavným dôvodom bol nedostatok finančných prostriedkov z rozpočtov obcí ako aj oneskorenie systému implementácie EŠIF. Negatívny vplyv mala pandémia a taktiež ekonomická kríza. Najviac zrealizovaných aktivít bolo v oblasti občianskej vybavenosti a životného prostredia. Aktivity, ktoré v predchádzajúcom období neboli zrealizované a sú pre územie dôležité, sú zapracované v strategickom časti. Snahou vedenia samospráv je pokračovať v nastavených prioritách, ktoré sú závislé od potenciálu územia a nie od politických rozhodnutí. Opatrenia, ktoré boli zamerané na rozvoj cestovného ruchu sa vôbec nepodarilo naplniť. Pre oblasť cestovného ruchu je najdôležitejšia spolupráca verejného a neverejného sektora.

Najväčšie investície do územia boli zo zdrojov EŠIF. V súčasnom období stále prebieha realizácia projektov, takže nie je stále viditeľné skutočné napredovanie. Hlavným pozitívom je, že sa obce handlovskej doliny intenzívne zapájajú do predkladania projektov v rámci jednotlivých výziev a získavajú externé zdroje na rozvojové aktivity. Na podporu rozvojových zámerov menšieho rozsahu využívajú možnosť čerpať finančné prostriedky prostredníctvom miestnej akčnej skupiny Žiar. V rámci podporených projektov momentálne prebieha realizácia.

Obce vyčleňujú zdroje z rozpočtov hlavne na prvotné investície spojené so spracovaním projektových dokumentácií.

Môžeme konštatovať, že všetky realizované projekty prispeli k naplneniu strategického cieľa Zvyšiť kvalitu života občanov mikroregiónu, ktorý bol zadaný v predchádzajúcom strategickom dokumente. Pozitívne zmeny vnímajú aj občania, čo potvrdili v dotazníkovom prieskume.

2.2 KLÚČOVÉ TRENDY VÝVOJA, AK BY SA STRATÉGIA PHRSR HD NEIMPLEMENTOVALA (NULOVÁ VARIANTA)

V súčasnom období je len veľmi ťažké odhadovať budúci rozvoj obcí. Hlavným dôvodom je závislosť od ekonomickej situácie a vývoja v národnom hospodárstve. Neistota budúceho vývoja je mimoriadne vysoká. Zvyšovanie cien, ekonomická a energetická kríza, rast inflácie budú mať negatívny dopad na rozvoj samospráv. Výdavky obcí na energie podľa analýzy údajov NBS vzrástli o 44%. Je preto predpoklad, že samosprávy budú prioritne realizovať opatrenia zamerané na zníženie spotreby energií a zavádzať inteligentné riešenia do všetkých oblastí života.

Pre budúci rozvoj obcí je nevyhnutné dôsledné plánovanie a i vzájomná previazanosť s programovými rozpočtami ako aj včasné prijímanie rozpočtových opatrení.

Predpoklad vývoja bez implementácie stratégie – nulový variant by mal hlavne dopad na:

- zhoršenie kvality života občanov a ich životných potrieb.
- Zníženie bezpečnosti v obciach.
- Zhoršenie stavu životného prostredia s negatívnymi dopadmi na prírodné zdroje.



- Zhoršenie stavu verejných budov, čo by do budúcnosti zvýšilo náklady na rekonštrukciu ako aj prevádzkové náklady.
- Obmedzenie tvorby pracovných miest.
- Útlm poľnohospodárstva a podnikateľskej činnosti.
- Zvýšenie tvorby odpadov a stúpajúce poplatky spojené s jeho nakladaním.
- Úpadok obcí.

2.3 IDENTIFIKÁCIA VNÚTORNÝCH POTENCIÁLOV, VÝZIEV, LIMITOV A PROBLÉMOV

Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov		
Dokument reflektuje na hlavné problémy obyvateľov skupiny obcí, ktoré sú identifikované v oblastiach: – cestovný ruch – prierezová oblasť, – občianska vybavenosť a ľudské zdroje, – podnikanie a rozvoj investícií, – životné prostredie a technická infraštruktúra. Občania negatívne vnímajú kvalitu základných služieb, chýbajú moderné prvky a zariadenia na trávenie voľného času, nie je využitý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, chýba kanalizácia, čím dochádza k znečisťovaniu životného prostredia, komunikácie a budovy sú v nevyhovujúcom stave, chýbajú bezpečnostné prvky, sociálne a zdravotné služby, nedostatočná starostlivosť o pôdu, atraktívne verejné priestranstvá, málo rozvinuté mikro a malé podnikanie a pod. Okrem toho občania pomenovali aj problém vo vzájomných medziľudských vzťahoch a negatívny vplyv sociálnych sietí. Výzvy sú zamerané na využitie rozvojového potenciálu obcí handlovskej doliny.		
Výzvy a potenciály	Socioekonomické	- Budovanie, modernizácia, rekonštrukcia objektov na relax, aktívne trávenie voľného času, športové aktivity, oddychové zóny, prístrešky. - Veková štruktúra obyvateľov súvisí s udrzaním zavedených terénnych sociálnych služieb a predpokladá zavádzanie nových s rozšírenou formou o ambulantné sociálne služby. - Rekonštrukcia zdravotného strediska v obci Chrenovec-Brusno, ktoré je strediskom lekárskej starostlivosti pre občanov z obcí. - Podpora celoživotného vzdelávania, budovanie partnerstiev, dobrých medziľudských vzťahov a komunitných aktivít. - Využívanie AOTP opatrení v spolupráci s ÚPSVaR. - Rozširovanie kapacít MŠ a podpora ZŠ v strediskovej obci. - Rozvoj cestovného ruchu ako prierezovej oblasti s využitím potenciálu územia vo všetkých oblastiach aj v nadväznosti na rozvoj podnikania a tvorby pracovných miest. - Rekonštrukcia nevyužívaných verejných objektov na podporu a rozvoj podnikania za zvýhodnených podmienok.
	Územno-technické	- Rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov, lávok, budovanie parkovísk. - Aktualizácia ÚPD a ďalších plánovacích dokumentov. - Príprava pozemkov na realizáciu IBV v obciach a zabezpečenie inžinierskych sietí.



		- Rekonštrukcia a modernizácia objektov s cieľom znížiť energetickú náročnosť a debarierizácia objektov. - Budovanie bezpečnostných prvkov v oblasti dopravy, ochrany zdravia, života a majetku.
	Prírodno-environmentálne	- Využitie potenciálu Rematy – spoločný zámer „Remata, miesto, kde to žije“, prepojenie verejných a súkromných aktivít, vybudovanie rekreačného strediska na miesto, ktoré je zaujímavé pre miestnych občanov, ale aj turistov a návštevníkov. - Využívanie OZE ako alternatívnych a šetrnejších zdrojov. - Podpora poľnohospodárstva a vytvárania produktových reťazcov a predaja miestnych produktov – pôda, zdroj obživy. - Zvyšovanie ekologického povedomia občanov. - Zvýšenie miery separácie a zníženie tvorby odpadov. - Zlepšovanie vzhľadu obcí – budovanie, rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, starostlivosť o zeleň, likvidácia čiernych skládok. - Realizácia vodozádržných opatrení a budovanie ochranných krajinných prvkov. - Riešenie odkanalizovania obcí a hľadanie možností pre obec Malá Čausa.
	Kultúrne	- Množstvo kultúrnych a historických pamiatok v obciach. - Spracovaný zoznam hmotného a nehmotného dedičstva a hľadanie možností jeho využitia pre zviditeľnenie územia, - Budovanie pamätnej izby v Lipníku - Tradičné podujatia v obciach.
	Inštitucionálno-organizačné	- Prehľbovanie a rozvoj spolupráce samospráv. - Aktívne vedenie obcí.
Problémy a limity	Socioekonomické	- Nepriaznivý demografický vývoj. - Nepriaznivá vzdelanostná úroveň obyvateľstva. - Problémy vo vzájomných medziľudských vzťahoch a negatívny vplyv sociálnych sietí. - Rozvoj chudoby a úbytok pracovných miest, občania sú nespokojní. - Chýbajú zdravotné a sociálne služby, odborných lekárov je nedostatok. - Chýbajú zariadenia na aktívne trávenie voľného času s atraktívnymi prvkami. - Nedostatok miest v materských školách. - Cestovný ruch nie je vnímaný ako alternatívne odvetvie s potenciálom tvorby pracovných miest. - Slabo rozvinuté mikro a malé podniky, absentuje silný investor.
	Územno-technické	- Miestne komunikácie, mosty, lávky sú zastaralé, poškodené, nespĺňajú potreby. - Zastaralá technická infraštruktúra. - Chýbajú bezpečnostné prvky. - Nie sú pripravené pozemky/lokality na IBV vrátane inžinierskych sietí. - Slabé dopravné prepojenie so silnými regiónmi.



		- Verejné objekty vyžadujú rekonštrukciu a modernizáciu, nezodpovedajú potrebám.
	Prírodno-environmentálne	- Chýba kanalizačná sieť, obec Malá Čausa je vylúčená z aglomerácie. - Znečistené životné prostredie vplyvom priemyslu. - Poľnohospodárska pôda sa nevyužíva podľa druhu zaradenia. - Nedostatok atraktívnych verejných priestranstiev, miest na stretávanie sa, s udržiavanou zeleňou. - Samosprávam chýba technika na údržbu verejných priestranstiev a zelene. - Nedisciplinovaní občania tvoria čierne skládky. - Málo využívané OZE. - Rast nákladov na likvidáciu odpadov, slabá motivácia pre občanov znižovať množstvo produkovaného odpadu. - Nevyužitý prírodný potenciál pre oblasti rozvoja.
	Kultúrne	- Potreba uchovávanie zvykov, tradícií, kultúrnych pamiatok a pamätihodností. - Citlivá rekonštrukcia objektov historického významu.
	Inštitucionálno-organizačné	- Nedostatočná komunikácia s verejnosťou. - Nesystematická spolupráca verejného sektora so súkromným. - Nezaujímajú občanov o dianie a spolourozhodovanie v obci a o obci. - Regionálne samosprávy nepresadzujú dostatočne potreby, pomoc z fondov nie je systematická, projekty sa prispôbujú podmienkach, nie podmienky potrebám. - Nedostatočné zavádzanie IT do všetkých oblastí.

1.1. identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia

Uviesť identifikované potenciály, výzvy, limity a problémy vyplývajúce z vývoja vo vonkajšom prostredí (EÚ, SR, susediace územné subjekty) **na ktoré reaguje PHRSR** svojou stratégiou, jej cieľmi a opatreniami, vrátane analýzy konkurenčného prostredia pre obce/VÚC s odkazom na podrobnejšiu analýzu v prílohe. Vhodné je využiť nasledujúce členenie (výstupy kroku 3.7. Metodiky)

V roku 2020 – 2021 všetky oblasti života najviac ovplyvnila svetová pandémia spojená so šírením vírusu SARS CoV 2. Pandémia COVID – 19 je najväčšou ekonomickou krízou ako aj krízou zdravotníctva, trhu práce a humanitárnej pomoci.

Pandémia spôsobila pokles slovenskej ekonomiky na úroveň 4,4% HDP. Výpadok príjmov firiem a domácností bol čiastočne kompenzovaný prijatými vládnymi opatreniami. Opatrenia boli považované za nesystémové a oneskorené. Najviac postihnutým bol gastro sektor, doprava ale aj maloobchod. Zmenilo sa aj spotrebiteľské správanie občanov.

Inflácia začiatkom roka 2022 dosiahla úroveň 8,4%. Vysoký rast cien je ovplyvnený hlavne zvýšením cien energií, potravín a pohonných hmôt. Má negatívny dopad na životnú úroveň obyvateľstva, ktorá rapídne klesá.

Zmiernenie ekonomických dopadov spôsobených pandemiou má pozitívne ovplyvniť realizácia Plánu obnovy a odolnosti SR v piatich kľúčových oblastiach:

- zelená ekonomika,
- vzdelávanie,
- veda, výskum a inovácie,
- zdravie,



- efektívna verejná správa a digitalizácia.

Za ďalší nástroj, ktorý by mal pozitívne ovplyvniť rozvoj regiónu Hornej Nitry, považujeme Fond pre spravodlivú transformáciu. Je považovaný za kľúčový nástroj podpory regiónov prechádzajúcich transformáciou. V rámci neho bude podporený vznik a rozvoj malých a stredných podnikov, výskum, inovácie, životné prostredie, rekvalifikácia a pod..

Z regionálneho hľadiska je potrebné brať do úvahy aj limity, problémy, rozvojové potenciály a výzvy Trenčianskeho samosprávneho kraja.

TSK má prirodzený potenciál rozvoja cestovného ruchu vzhľadom na koncentráciu kultúrnych a historických atraktivít, prírodných zaujímavostí, jedinečných území, vodných nádrží, tradícií a zvykov, liečivých prameňov spojených s kúpeľníctvom, množstvom kultúrnych a spoločenských podujatí, hlavným lákadlom je Bojnický zámok a národná zoologická záhrada. Výhodou je jeho prihraničná poloha a výhodné geografické umiestnenie v rámci Slovenska. V oblasti rozvoja cyklotopravy TSK územie handlovskej doliny zaraďuje na posledné miesta.

TSK vykazuje nepriaznivý demografický vývoj, zvyšuje sa vek seniorov, obyvateľstvo starne. Prognózy ukazujú, že sa TSK stane najmenším krajom čo do počtu obyvateľov. Zmeny v demografickej štruktúre nie sú problémom územia, okresu, kraja, ale problémom celospoločenským.

Medzi výzvy tiež zaraďujeme možnosti čerpania EŠIF, ktoré by mali zohľadňovať potreby území a podľa toho nastavovať podmienky, nie potreby prispôbovať podmienkam výziev na predkladanie projektov.

2.4 ANALÝZA SWOT

Zhodnotenie súčasného stavu územia handlovskej doliny je prioritne spracované formou SWOT analýzy za oblasti :

- cestovný ruch,
- občianska vybavenosť,
- podnikanie a rozvoj investícií,
- životné prostredie a technická infraštruktúra.

SWOT analýza zohľadňuje výsledky dotazníkového prieskumu, ktorý bol zrealizovaný MAS Žiar. Pre potreby analýzy boli vybrané informácie za obce handlovskej doliny. Občania mali možnosť vyjadriť svoj názor, čo sa im v obci páči a nepáči, ale aj to, ktorú z oblastí by mala obec prioritne rozvíjať. Taktiež analýza zohľadňuje informácie z vyhodnotenia PRO Handlovskej doliny 2016-2022, ktoré poskytuje súhrn zrealizovaných významných investícií jednotlivých obcí.

Okrem výstupov uvedených v SWOT analýze môžeme na základe štatistického skúmania aktuálnych údajov skonštatovať:

- v území handlovskej doliny sa neprejavuje všeobecný trend vyludňovania vidieka – počet obyvateľov v roku 2021 bol vyšší o 147 obyvateľov ako v roku 2011 pri priemernej hustote obyvateľstva 82,23 obyvateľa/km². K miernemu poklesu počtu obyvateľov dochádza v strediskových obciach Chrenovec – Brusno a Ráztočno.
- Prejavuje sa trend starnutia obyvateľstva, 19,01% obyvateľov je v poproduktívnom veku. Celoslovenské štatistiky uvádzajú, že najviac zostarol od roku 2011 Trenčiansky kraj. Tento fakt môžeme konštatovať aj v území handlovskej doliny. Je potrebné ho vziať do úvahy pri nastavení strategickej časti a zamerať sa na rozvoj sociálnych služieb.
- Priemerný vek v území je 42,9 rokov, ktorý je vyšší ako priemerný vek na Slovensku (41,3 rokov).
- V roku 2021 bol podiel obyvateľov so základným vzdelaním 16,69%, pričom v TSK tvorí 8,7%. Zastúpenie stredoškolsky vzdelaných obyvateľov (učňovské a s maturitou) je 67,16%, pričom na



úrovni SR je 43,90% a v TSK 50,10%. V území stúpol počet vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov na 16,16%, pričom celoslovenský priemer je 18,4%. Vzdelanostná úroveň obyvateľstva dáva predpoklad pre rozvoj poľnohospodárstva, remesiel a služieb. Napriek tomu, že v území stúpol počet vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov, je vzdelanostná úroveň nižšia ako na úrovni SR resp. v TSK. Miestni obyvatelia za hlavný problém javu pomenovávali jednostranne orientovaný priemysel – baníctvo a rozvinuté poľnohospodárstvo v minulosti.

- Primárnym problémom v území nie je vysoká miera nezamestnanosti, ale vzdelanostná úroveň obyvateľov a s tým súvisiaca aj nižšia životná úroveň, pretože obyvatelia sú v najväčšej miere zamestnaní vo výrobných podnikoch na pozíciách s nízkou pridanou hodnotou. S tým súvisí aj výška príjmov domácností. V strategickej časti treba dbať na podporu celoživotného vzdelávania, rekvalifikáciu a podporu talentov.
- V území handlovskej doliny nepôsobí silný investor. Obyvatelia za prácou dochádzajú do okolitých centier. Z tohto dôvodu aj míňajú peniaze mimo územia, pretože využívajú nákupy vo veľkých centrách a nie v miestnych prevádzkach. Tento fakt ovplyvňuje to, že je v území slabo rozvinuté mikro a malé podnikanie, chýbajú služby čo má dopad na ceny – slabá konkurencia. V strategickej časti sa treba prioritne zamerať na budovanie infraštruktúry na trávenie voľného, aby obyvatelia neodchádzali voľný čas tráviť mimo územia ako aj podporu mikro a malého podnikania. Taktiež treba hľadať možnosti finančnej podpory pre komplexný rozvoj rekreačného strediska Rematy – „Remata, miesto kde to žije“. Rekreačné stredisko má potenciál rozvoja hlavne adrenalínových športov.
- Územie handlovskej doliny je v oblasti životného prostredia postihnuté vplyvom priemyselných podnikov v okolí. Na Remate stále prebieha ťažba stavebného dolomitu, čo negatívne ovplyvňuje kvalitu životného prostredia.
- Stredom obcí handlovskej doliny prechádza frekventovaná štátna cesta, územie nemá pripojenie na diaľnicu, čo má za následok vysokú záťaž osobnou a nákladnou dopravou, s tým je spojené aj ohrozenie bezpečnosti občanov, ktorí potrebujú cez štátnu cestu prechádzať.



Tabuľka 3 SWOT analýza potenciál pre rozvoj cestovného ruchu

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
POTENCIÁL PRE ROZVOJ CR	POTENCIÁL PRE ROZVOJ CR
– Územie predurčené na turistiku- turistické trasy, náučné chodníky v Chrenovci-Brusne a na Remate smerom do Ráztočna, jazdecko, letné a zimné športy - kľudné prostredie, potenciál pre hubárčenie, poľovníctvo, adrenalínové športy. – Bohaté kultúrne dedičstvo, historické zvyky, tradície, sakrálné pamiatky, tradičné podujatia a jarmoky v meste Handlová (Urbanský jarmok, Regionálne oslavy dňa baníkov, Katarínsky jarmok), tradičné podujatia Benefičná kapustnica, Pochod vďaka SNP, Veľkonočný výstup na Veľký Grič, Nočný výstup na Bralovú skalú, obecné zabíjačky, Ráztočianske folklórne hody, ...). – Jestvujúce ubytovacie a stravovacie kapacity s doplnkovými službami pre domácich a návštevníkov na Remate, v Handlovej. – Záujmové združenia a spolky zachovávajú tradície (Hájiček, Dúbravka, Bazalička, jednota dôchodcov). – Spracovaný materiál hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo za jednotlivé obce. – Vybudovaný areál Koliba Pacho (Veľká Čausa) s doplnkovými službami pre návštevníkov.	– Nedostatočne využitý prírodný potenciál - chýbajúce značenie turistických chodníkov, nevyhovujúci stav lesných chodníkov, chýbajúce cyklotrasy (napr. okruh popri toku Handlovky), využívaná lesná cyklotrasa je v skutočnosti cesta k porastom, chýbajú náučné chodníky a ich vzájomné prepojenie, nie sú vybudované rozhľadne/vyhliadkové veže. – Nevysporiadané vlastnícke vzťahy sú prekážkou v rozvojových zámeroch – napr. rozvoj územia Rematy. – Nevyužitý potenciál geotermálnej vody v Handlovej – chýba kúpalisko, ktoré by využívali aj obyvatelia z obcí. – Ukončená činnosť lyžiarskeho strediska z dôvodu klimatických zmien a s tým súvisiace aktivity Strediska pre telesne a zdravotne postihnutých na Remate. – Chýba múzeum handlovskej doliny a pamätné izby v obciach. – Chýba zaujímavý produkt CR(lákadlo) a komplexná ponuka pre turistov a návštevníkov-územie nie je vyhľadávanou cieľovou destináciou. – Chýba jednotný informačný systém. – Nízka kvalita poskytovaných služieb v reštauračných službách, chýbajú regionálne produkty a stála ponuka miestnych špecialít. – Historické objekty sú v zlom technickom stave, nedostatočná ochrana pôvodných architektonických prvkov v obciach.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
– Rozvoj tradičných remesiel a agroturistiky, inovatívne riešenia v oblasti CR. – Vybudovanie regionálnej cyklotrasy. – Koordinácia činností a rozvojových aktivít územia, vytváranie sietí spolupracujúcich subjektov v CR. – Poloha v blízkosti známych Bojníc. – Systematická podpora rozvoja domáceho CR zo strany štátu. – Aktívne využívanie národných fondov a EŠIF – transformácia územia na destináciu cestovného ruchu. – Geotermálny vrt v Handlovej, ktorý je vo vlastníctve mesta.	– Nevysporiadané majetkové pomery. – Netransparentné rozdeľovanie finančných prostriedkov z eurofondov a nastavenie podmienok čerpania nezohľadňuje individuálne potreby území. – Nie sú sociálno – ekonomické väzby na krajské mesto. – Regionálne SR zaradila región Hornej Nitry do regiónov s najnižšou prioritou z pohľadu CR. – Slabé dopravné prepojenie a nerozvinutá dopravná infraštruktúra. – Neochota subjektov spolupracovať v oblasti CR.



Tabuľka 4 SWOT životné prostredie a technická infraštruktúra

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
– Zavedený systém separovaného zberu v obciach, nakladanie s bioodpadom priamo v domácnostiach (kompostéry), čo znižuje náklady na jeho likvidáciu, spolupráca so subjektami, ktoré sa zaoberajú napr. zberom papiera v obciach – subjekty odmeňujú občanov za odovzdaný papier – motivačný systém. – Dostatok zdrojov pitnej vody a podzemných vôd. – Upravené korytá potokov. – Dostatočné množstvo zelene, lesných porastov, dostatok poľovnej zveri a výskyt chránených živočíchov a rastlín. – Obce realizujú projekty zamerané na zadržiavanie vody v krajine – Chrenovec-Brusno, Ráztočno, Veľká Čausa. – Vybudované kompostárne – Chrenovec-Brusno, Ráztočno a zberné dvory – Chrenovec-Brusno, Jalovec. – Potok Handlovka s prítokmi prechádzajúci územím dodávajú krajine iný charakter - pekný prvok. – Záujmové združenia prispievajú k zlepšeniu ŽP (rybári, poľovníci, občianske združenia, dobrovoľníci a pod.). – Postupná modernizácia obcí, zlepšená starostlivosť o verejné priestranstvá, zrekonštruované a dobudované centrálné zóny v Ráztočne, Jalovci, Chrenovci-Brusne, Malej Čause, Veľkej Čause.	– Znečisťovanie ŽP ťažbou nerastných surovín na Remate. – Chýbajúca kanalizácia v obciach je zdrojom znečistenia vôd a pôdy - znečisťovanie podzemných vôd, vypúšťanie odpadových vôd do potoka, obec Malá Čausa vylúčená z aglomerácie – distribučnou spoločnosťou kanalizácia vybudovaná nebude. – Nízka uvedomelosť občanov voči ŽP, vytváranie čiernych skládok, zvyšovanie množstva odpadov s čím súvisí nárast nákladov na likvidáciu. – Zastarané rozvody verejného vodovodu, a osvetlenia v obciach. – Nevyužívaná a neudržiavaná poľnohospodárska pôda, nepravidelné kosenie spôsobuje zaburinenie okolitých pozemkov, zmena klimatických podmienok – otepľovanie, záplavy. – Neexistuje digitalizácia podzemných inžinierskych sietí v obciach, v prípade rekonštrukcií nastávajú problémy pri realizácii. – V obciach chýba technika na čistenie a údržbu komunikácií a zelene. – Hlavný ťah vedie stredom obcí – vysoká frekvencia áut – znečisťovanie ovzdušia, chýbajú chodníky pre peších pri ceste - Malá Čausa, Lipník, Veľká Čausa. – Nedostatočná spolupráca samospráv so správcami vodných tokov a vlastníckmi pôdy. – Nedostatok opatrení na efektívne nakladanie s prírodnými zdrojmi.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
– Zmena legislatívy prináša viac možností pre samosprávy napr. zákon o odpadoch. – Vytvoriť a zaviesť motivačný systém pre občanov s cieľom zníženia produkcie odpadov. – Podpora elektro mobility s cieľom ekologizácie dopravy. – Zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie – napr. osvetlenie, vykurovanie. – Vzdelávanie občanov v oblasti životného prostredia, ochrany prírody a krajiny. – Aktívne využívanie národných fondov a EŠIF. – Výstavba rýchlostnej komunikácie mimo zastavané územie obcí.	– Divoké skládky, negatívny dopad a vplyv na ŽP. – Vznik priemyselných parkov v okolí, ktoré znečisťujú ŽP. – Zmena legislatívy v oblasti životného prostredia. – Skupovanie pozemkov zo strany cudzincov. – Nárast osobnej dopravy na úkor železničnej a autobusovej dopravy. – Ohrozenie kvality pitnej vody a pôdy z dôvodu nevybudovanej kanalizácie a s tým spojená aj kvalita povrchových vôd. – Návrat k vykurovaniu tuhými palivami ohrozuje kvalitu ovzdušia.



Tabuľka 5 SWOT ľudské zdroje a občianska vybavenosť

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
ĽUDSKÉ ZDROJE A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	ĽUDSKÉ ZDROJE A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ
- Budované a využívané futbalové ihriská v území, futbal – najviac rozvinutý šport v obciach. - Ochotní a aktívni ľudia v rámci územia, súdržnosť občanov, dobré medzifudské vzťahy, jestvujúce funkčné spolky a združenia – kultúrne aj športové. - Poskytovaná terénna sociálna služba (opatrovateľská) v území - aj terénna domáca starostlivosť (ADOS). - Spolupráca obcí - združovanie sa, za účelom riešenia spoločných problémov na dobrej úrovni - Spoločný obecný úrad, Združenie obcí Handlovskej doliny, OZ Žiar, ZMO HN. - Vybudovaná sieť školských zariadení – ZŠ s MŠ, ZUŠ s elokovaným pracoviskom v obciach handlovskej doliny. - Potenciál dôchodcov - aktívne pracujú v záujmových združeniach, majú skúsenosti, ktoré sú ochotní odovzdávať mladšej generácii, obce vytvárajú podmienky na ich stretávanie sa. - Obce v predchádzajúcom období získali externé zdroje na obnovu niektorých budov vo svojom vlastníctve. - Informovanosť občanov je zabezpečená prostredníctvom obecných rozhlasov a vývesných tabúl (najlepší zdroj informácií pre ľudí podľa výsledkov dotazníkového prieskumu), a tlač (obecné noviny – občasníky v obci Ráztočno, Chrenovec - Brusno), funkčné webové stránky obcí - Sociálna starostlivosť je na dobrej úrovni – rozvinuté druhy sociálnych služieb, ktoré občania majú záujem v obciach využívať, okrem toho majú možnosť využívať dostupné služby v meste Handlova pre všetky cieľové skupiny - Čiastočne vybudovaný kamerový systém v Jalovci, a Chrenovci – Brusne - V území sa stále niečo deje – kultúrne a spoločenské podujatia pre všetky vekové kategórie - Obce realizujú AOTP pre ťažko zamestnateľné skupiny obyvateľstva - Obce postupne zavádzajú elektronické služby pre obyvateľov, vzájomná spolupráca samospráv – spoločné zábery.	- Nízka úroveň poskytovania zdravotnej starostlivosti, chýbajú odborní lekári, zdravotné stredisko so všeobecnými lekármi a zubnou ambulanciou sa nachádza len v Chrenovci-Brusne (nezrekonštruovaný objekt), občania z ostatných obcí musia za ošetrovaním dochádzať, chýbajú sociálne služby v obciach. - Zlý technický stav niektorých budov vo vlastníctve obcí, objekty sú zastaralé, energeticky náročné, nevyužívajú sa OZE. - Nedostatok pracovných príležitostí s vyššou pridanou hodnotou, odchod mladých vzdelaných ľudí za prácou, chýba celoživotné vzdelávanie. - Slabá kúpyschopnosť obyvateľstva, kriminalita, vandalizmus, chýbajú kamerové systémy. - Nepriaznivý demografický vývoj, pasivita mladých ľudí, konzumný spôsob života, občania nechcú vyjadriť svoj názor verejne, sú pohodlní a apaticí, nemajú záujem o veci verejné, vyjadrujú sa len prostredníctvom sociálnych sietí. - Zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov pre peších v obciach, chodníky pre peších sú nevybudované – ohrozenie bezpečnosti chodcov, hlavný ťah vedie stredom obcí. - Chýbajú parkovacie plochy pri významných objektoch. - Chýbajú miesta pre aktívny oddych mladých, atraktívne a moderne možnosti trávenia voľného času, adrenalínové športy. - Rozvody verejného rozhlasu sú zastaralé, problém rozoznať hovorené slovo. - Chýbajú v obciach parky, letné čítárne, odpočinkové miesta, amfiteátre, udržiavané verejné priestranstvá s atraktívnymi prvkami. - Chýbajú parkovacie plochy a záchytné parkoviská v obciach. - Chýbajúce detské ihriská a športoviská pre deti a mládež. - Mosty a lávky v obciach sú v zlom až havarijnom stave. - Nezáujem o využívanie hromadnej dopravy - autobusové zastávky sú zastarané, neplnia svoj účel, nedostatok autobusových spojov pre občanov, spoje nezodpovedajú potrebám občanov, neatraktívna autobusová doprava pre cestujúcich, komplikovaná autobusová doprava pre občanov z obce Malá Čausa. - Limitované možnosti výstavby v obciach (IBV, obecné byty resp. bývanie).



PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
ĽUDSKÉ ZDROJE A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	ĽUDSKÉ ZDROJE A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ
– Zvýšené kompetencie samosprávy- zmena legislatívy. – Podpora bývania pre mladých – napr. výstavba nájomných bytov pre mladých. – Rekonštrukcie budov vo vlastníctve obcí- budovanie infraštruktúry. – Využívanie potenciálu dobrovoľníkov a aktivistov . – Využitie potenciálu prázdnych budov. – Vytváranie príležitostí pre mladých(práca+ bývanie). – Zmena legislatívy. – Zohľadnenie špecifik území a správne nastavenie podmienok pri využívaní národných fondov a EŠIF. – Výmena skúseností medzi inými mestami a obcami v SR aj v zahraničí, vytváranie sietí spolupráce. – Rozvoj E-govermentu vo verejnej správe. – Spolupráca a budovanie partnerstiev, členstvo v MAS	– Nepriaznivý vývoj demografickej štruktúry. – Odliv malých vzdelaných ľudí za prácou- únik mozgov, skončenie ťažby uhlia spôsobí pokles zamestnanosti. – Zdlhavá administratíva pri vybavovaní (napr. vysporiadanie pozemkov, predkladanie projektov a pod.). – Nedostatok finančných prostriedkov pri spolufinancovaní projektov a prvotných investíciách (projektové dokumentácie, štúdie a pod.). – Odchod za prácou podporuje rozpad rodín a môže viesť k zvýšenému riziku rozvoja sociálno-patologických javov. – Nekomplexný prenos kompetencií zo štátu na samosprávy (často bez financií). – Legislatíva – Slabé dopravné prepojenie s inými silnými regiónmi. – Nevhodné nastavenie výziev na čerpanie EŠIF zo strany RO – nezohľadňujú reálne potreby obcí, treba sa prispôbovať nastaveným podmienkam, vysoká administratívna záťaž. – Meniaca sa legislatíva a vznik nepredvídateľných okolností (pandémia, energetická kríza, ...), extrémny rast cien – vysoká inflácia.



Tabuľka 6 Investície a možnosti podnikania

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
INVESTÍCIE A MOŽNOSTÍ PODNIKANIA	INVESTÍCIE A MOŽNOSTÍ PODNIKANIA
- Existencia podnikateľských subjektov podnikajúcich v rôznych oblastiach. - Zlepšila sa informovanosť podnikateľov a subjektov v oblasti získavania NFP z EŠIF. - Podnikateľské subjekty v území využívajú národnú podporu zamestnávania a grantové schémy MaSP a EŠIF. - Samosprávy vytvárajú podmienky na rozvoj podnikania, prenájom vlastných priestorov za nižšie ceny, podpora príležitostného predaja. - Podnikateľské subjekty investujú do propagácie, zavádzajú e- predaj, rozširujú portfólio služieb. - Konkurencia núti podnikateľov k profesionálnemu prístupu, vytváraniu rôznych foriem benefitu pre udržanie zákazníka. - Dostatočná sieť stredných škôl v okolí, ktoré sú prispôsobivé podmienkam trhu. - Miestni podnikatelia vytvárajú pracovné príležitosti pre obyvateľov z obce. - Remata – potenciál pre ekonomický rozvoj.	- Obava z podnikania, ľudia potrebujú istoty, chýba silný podnikateľský subjekt. - Obyvatelia z územia využívajú na nákupy OC v Prievidzi, nakupujú aj mimo regiónu, nemiňajú peniaze v území slabé konkurenčné prostredie spôsobuje vyššie ceny, nedostatočný sortiment v obchodoch, nerozvinuté služby pre občanov v obciach. - Nevybudované dopravné spojenie s inými regiónmi (diaľnice a pod.). - Podnikateľské subjekty nemajú dostatok zdrojov na rozvoj podnikania, vysoká odvodová zaťaženosť. - Ľudia nevedia využívať pôdu ako zdroj obživy, málo SHR a súkromných fariem. - Nízke využitie pridanej hodnoty lesov (drevo sa vyťažilo, ale nespracováva). - Nevyužíva sa potenciál typických domácich produktov. - Ľudia nemajú dostatok informácií a vedomostí v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie, využitia pôdy, nevidia v tom možnosť podnikania a ekonomický prínos.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
INVESTÍCIE A MOŽNOSTÍ PODNIKANIA	INVESTÍCIE A MOŽNOSTÍ PODNIKANIA
- Ekonomické využitie surovín (drevo, štrk, kameň, OZE). - Využívanie externých zdrojov - zavedenie systému štátnej podpory pre MaSP (národné projekty zamestnávania). - Aktívne využívanie národných fondov a EŠIF, vytvoriť systém podpory mikro a malých domácich podnikateľov. - Vybudovanie rýchlostnej komunikácie Žiar nad Hronom – Trenčín. - Rozvoj nových technológií ako príležitosť pre rozvoj podnikania. - Podpora vzdelávania – cudzie jazyky, informatika, celoživotné vzdelávanie, rekvalifikačné kurzy, učebné odbory prispôbené potrebám zamestnávateľov. - Transformácia regiónu s finančným nástrojom	- Často menia sa legislatíva - prekážky pri podnikaní. - Nedostatočná infraštruktúra pre vstup zahraničného investora, okresné mesto vie poskytnúť lepšie podmienky. - Vysoká daňová a odvodová zaťaženosť podnikateľov a často sa menia legislatíva nepriaznivo ovplyvňuje rozvoj podnikania, obavy z podnikania. - Strata záujmu u mladých ľudí o remeselné odbory. - Nedostatok finančných zdrojov na spolufinancovanie projektov.



2.5 HLAVNÉ DISPARITY A FAKTORY ROZVOJA

Na základe výsledkov SWOT analýzy môžeme zdefinovať na jednej strane disparity a na druhej strane rozvojový potenciál územia. vzájomná kombinácia silných stránok a príležitostí udáva hlavný rozvojový potenciál. Kombinácia slabých stránok a ohrození pomáha pri identifikácii hlavných disparít a následnom nastavení stratégie, čiže smerovania územia Handlovskej doliny do budúcnosti.

Tabuľka 7 Identifikované hlavné disparity

Oblasť 1: cestovný ruch	– Nevyužitý potenciál územia a rekreačného strediska Rematy. – Nedostatočná spolupráca subjektov v oblasti cestovného ruchu. – Chýbajúci silný podnikateľský subjekt. – Chýbajúca infraštruktúra CR. – Regionálne SR zaradila región Hornej Nitry do regiónov s najnižšou prioritou. – Nevypriadané vlastnícke vzťahy.
Oblasť 2: Životné prostredie a technická infraštruktúra	– Rast nákladov súvisiaci s likvidáciou odpadov a absentujúci motivačný systém pre občanov v oblasti znižovania tvorby odpadu. – Znečistené životné prostredie ako výsledok vplyvu priemyslu, systému vykurovania, chýbajúcou kanalizáciou. – Hlavný ťah vedie stredom obcí a nárast individuálnej osobnej dopravy a nákladnej dopravy. – Nedostatočná obnova zelene a tvorba oddychových miest a zón s atraktívnymi prvkami. – Nevyužitý potenciál prírodných zdrojov.
Oblasť 3: Ľudské zdroje + voľný čas + občianska vybavenosť	– Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb v obciach, sociálne služby absentujú. – Nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva a znižujúci sa stav ekonomicky aktívneho obyvateľstva spôsobený odchodom mladých ľudí, rozpad rodín. – Nárast počtu občanov/rodín ohrozených chudobou v dôsledku nárastu cien, slabá kúpyschopnosť obyvateľstva, kriminalita, vandalizmus, veľa ľudí s nízkym vzdelaním. – Absencia moderných a adrenalínových zariadení na trávenie voľného času pre všetky vekové kategórie. – Nedostatočné pokrytie kamerovým systémom a zastaralá infraštruktúra spojená s informovanosťou pre občanov. – Zhoršujúci sa stav verejných budov, ciest, chodníkov, mostov a lávok. – Konzumný spôsob života, občania nechcú vyjadriť svoj názor verejne, sú pohodlní a apaticí, nemajú záujem o veci verejné. – Nekomplexný prenos kompetencií zo štátu na samosprávy (bez dostatku financií) a ekonomická politika štátu,
Oblasť 4: Investície a možnosti podnikania	– Slabé konkurenčné prostredie spôsobuje vyššie ceny, nedostatočný sortiment v obchodoch, veľa ľudí chodí nakupovať do Prievidze, nemíňajú peniaze v území. – Nie je vytvorený systém podpory mikro a malých podnikateľov. – Obava z podnikania, ľudia potrebujú istoty. – Nezaujím o prácu v poľnohospodárskom odvetví. – Komplikovaná dostupnosť územia a napojenie na sieť diaľnic a rýchlostných komunikácií. – Často meniaci sa legislatíva, prekážky pri podnikaní, štát nemá vytvorený systém podpory domácich mikro a malých podnikateľov. – Nevhodne nastavený systém čerpania fondov pre mikro a malých podnikateľov spojený s vysokou administratívnou záťažou, na ktorú nemajú dostatočné odborné kapacity



Tabuľka 8 Identifikované hlavné faktory rozvoja

Oblasť 1: cestovný ruch	– Poloha v blízkosti známych Bojníc. – Využitie potenciálu geotermálneho vrtu v Handlovej bude prínosom aj pre obyvateľov okolitých obcí, vytvorenie spoločnej ponuky. – Ideálne terény na adrenalínové zimné a letné športy, turistiku a pod.. – Vybudovanie regionálnej cyklotrasy. – Vytváranie sietí spolupracujúcich subjektov v CR. – Územie predurčené na aktívne trávenie voľného času – spoločný komplexný zámer rozvoja rekreačného strediska Rematy – „Remata – miesto, kde to žije“. – Jestvujúce ubytovacie a stravovacie kapacity s doplnkovými službami pre domáчих a návštevníkov. – Vytvorenie „lákadla“ pre turistov a návštevníkov.
Oblasť 2: Životné prostredie a technická infraštruktúra	– Vybudovanie kanalizácie v obciach. – Zvýšenie ekologického povedomia verejnosti – Budovanie verejných priestranstiev, čistota obcí. – Zavádzanie opatrení na zadržiavanie vody v krajine v obciach. – Rekonštrukcie budov s prihliadnutím na zníženie energetickej náročnosti . – Aktívne využívanie národných fondov a EŠIF. – Záujem o využívanie OZE.
Oblasť 3: Ľudské zdroje + voľný čas + občianska vybavenosť	– Využitie potenciálu obecných budov. – Čerpanie finančných prostriedkov z EŠIF. – Vytváranie príležitostí pre mladých(práca+ bývanie + voľnočasové aktivity + podujatia) . – Využívanie potenciálu dobrovoľníkov a aktivistov. – Možnosti zapájania nezamestnaných do verejnospošešných aktivít prostredníctvom AOTP. – Udržanie a rozširovanie sociálnych služieb – napr. budovanie Komunitného centra v obci Veľká Čausa, opatrovateľská služba. – Rekonštrukcia zdravotného strediska v Chrenovci-Brusne. – Vzdelávanie, rozširovanie kapacít MŠ. – Postupná rekonštrukcia objektov vo vlastníctve obcí .
Oblasť 4: Investície a možnosti podnikania	– Investori majú záujem etablovať sa na Slovensku. – Stabilné podnikateľské subjekty v území. – Využitie medzisektorovej spolupráce a využívanie miestnych zdrojov. – Čerpanie finančných prostriedkov z EŠIF. – Zvyšovanie konkurencieschopnosti mikro a malých podnikov, zavádzanie nových technológií. – Potenciál prázdnych budov na prenájom pre podnikateľské subjekty.

2.6 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV A POTRIEB A ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA

Identifikácia potrieb bola zadefinovaná hlavne dotazníkovým prieskumom, ktorý prebiehal v roku 2022. Občania mali možnosť vyjadriť svoj názor, na ktorú z oblastí života by sa mala samospráva v budúcom období orientovať. Taktiež boli využité pri identifikácii potrieb použité poznatky získané z pracovných stretnutí so zástupcami podnikateľského sektora a samospráv a osobných zistení z rozhovorov s miestnymi obyvateľmi.



Tabuľka 9 Identifikácia problémov

Záujmová oblasť	Príčiny	Hlavný problém	Dôsledky
Potenciál pre rozvoj CR	– Nie je dostatočne rozvinutá spolupráca subjektov v CR, – nejestvuje lákadlo pre turistov, – nevysporiadané vlastnícke vzťahy, – chýba cyklotrasa PD-HÁ, – nesprávne nastavenie výziev z EŠIF.	Nízka návštevnosť územia	– Územie nie je cieľovou destináciou CR, – CR nie je vnímaný ako odvetvie zamestnanosti.
Životné prostredie a technická infraštruktúra	– Nedostatočná informovanosť a využívanie obnoviteľných zdrojov, – nevyužívaná poľnohospodárska pôda, – chýbajúce kanalizácie sú zdrojom znečistenia, – nedostatočná údržba zelene, – nízke povedomie ľudí o ŽP, – nedostatočné využívanie OZE, – ťažba dolomitu na Remate, – vysoká frekvencia áut, – zanedbávaná údržba a zlý technický stav budov, – chýbajúce cesty, chodníky, jestvujúce majú nevyhovujúci stav, – mosty a lávky sú v nevyhovujúcom stave.	Starostlivosť o životné prostredie nie je na dostatočnej úrovni	– Chorobnosť u občanov, – vysoká záťaž ŽP odpadmi, – čierne skládky, – vysoké náklady na nakladanie s odpadmi, – znečistené ovzdušie, voda, pôda.
Ľudské zdroje + voľný čas + občianska vybavenosť	– Nedostatočný vzťah občanov k duchovným hodnotám, – nedostatočne prezentovaná história, – chýbajú sociálne služby a odborní lekári, – chýbajú zariadenia na aktívne trávenie voľného času, – chýbajú moderné a atraktívne prvky v obciach, – nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva, – nedostatok pracovných príležitostí s vyššou pridanou hodnotou.	Nespokojnosť občanov	– Sociálne nerovnosti , – občania stratili záujem prejavíť svoj názor, – ľahostajnosť ľudí k hodnotám, – zlé medziľudské vzťahy, – vandalizmus a rozvoj sociálno-patologických javov, – mladí ľudia odchádzajú – odliv mozgov, – nízke príjmy domácností, – nerozvinuté služby,
Investície a možnosti podnikania	– obavy z podnikania, ľudia potrebujú istoty, – nedostatočné konkurenčné prostredie,		



	– nedostatočná a nesystematická podpora mikro a malého podnikania – nezáujem o poľnohospodárstvo ako zdroj obživy – chýba ponuka miestnych produktov – chýba silný podnikateľský subjekt, ktorý by dokázal využiť potenciál Rematy na aktívne trávenie voľného času, rozvoj služieb a CR – transformácia regiónu HN nerieši územie komplexne		
--	--	--	--

Na základe identifikovaných problémov boli stanovené potreby:

- dobudovanie a rekonštrukcia infraštruktúry v obciach,
- rozširovanie sociálnych a zdravotných služieb,
- dobudovanie infraštruktúry súvisiacej s cestovným ruchom, rekreáciou a aktívnym trávením voľného času,
- zvyšovanie ekologického povedomia občanov a ochrana životného prostredia, zvýšenie miery separácie,
- zlepšenie vzhladu obcí,
- podpora podnikania, rozvoj poľnohospodárskej činnosti a predaja miestnych produktov,
- obnova budov a hospodárskych dvorov,
- zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov,
- rozvoj bývania,
- podpora spolupráce na všetkých úrovniach,
- zavádzanie nových technológií a riešení do všetkých oblastí života,
- realizácia opatrení zameraná na zvýšenie bezpečnosti a spokojnosti občanov



3 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

3.1 VÍZIA ROZVOJA, HLAVNÝ CIEĽ ŠTRUKTÚRA PRIORÍT

Pri formulácii strategickej časti je dôležité rešpektovať stanovené princípy trvalo udržateľného rozvoja, ktorý sa zameriava na odstraňovanie chudoby, znižovanie nerovností a podporu udržateľného hospodárenia s prírodnými zdrojmi a ekosystémami, aby bola pre súčasné a budúce generácie zabezpečená možnosť uspokojovať ich základné životné potreby. K dosiahnutiu udržateľného rozvoja je potrebné zosúladiť:

- hospodársky rast,
- sociálne začlenenie,
- ochranu životného prostredia.

V súlade s európskou stratégiou treba napĺňať do roku 2030 stanovené ciele politiky súdržnosti EÚ:

- Politický cieľ 1: Inteligentnejšia Európa – inovatívna a inteligentná transformácia priemyslu.
- Politický cieľ 2: Nízkouhlíková a ekologickejšia Európa – čistá a spravodlivá energetická transformácia, zelené a modré investície, obehové hospodárstvo, adaptácia na zmenu klímy a prevencia rizika
- Politický cieľ 3: Prepojenejšia Európa – mobilita a regionálna prepojenosť informačných a komunikačných technológií
- Politický cieľ 4: Sociálnejšia Európa – implementácia Európskeho piliera sociálnych práv
- Politický cieľ 5 – priblížiť Európu k občanom podporovaním udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív

Pri formulovaní stratégie boli zohľadnené priority SR, ktoré sú zadefinované v jednotlivých strategických dokumentoch. Kľúčové oblasti rozvoja sú rozdelené v súlade s európskou legislatívou do piatich cieľov:

- Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko
- Zelenšie Slovensko
- Prepojenejšie Slovensko
- Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko
- Európa bližšie k občanom

Špecifickým cieľom je Fond na spravodlivú transformáciu.

Pre územie handlovskej doliny je nevyhnutné, aby v strategickej časti boli rešpektované princípy udržateľného rozvoja a ekonomického rastu. Stratégia rešpektuje zadefinované ciele na základe výsledkov SWOT analýzy, analýzy problémov, disparít a faktorov rozvoja. V súlade s výsledkami boli zadefinované ciele, priority a opatrenia pre oblasti:

- cestovný ruch,
- životné prostredie a technická infraštruktúra,
- ľudské zdroje, voľný čas a občianska vybavenosť,
- investície a rozvoj podnikania.

zaradené pod tri oblasti – hospodárska, sociálna a environmentálna.

Hospodárska oblasť – vytvára predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora. Oblasť zahŕňa podporu podnikania, zamestnanosť, vybudovanie a modernizáciu infraštruktúry a cestovný ruch.



Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka, ktoré prispievajú k zvýšeniu kvality jeho života – vzdelávanie, sociálne služby, občianska vybavenosť a bezpečnosť.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku starostlivosti a ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia a problematiku odpadov.

Tabuľka 10 Strategický rámec

Spoločné motto handlovskej doliny: „ABY SA NÁM V HANDLOVSKEJ DOLINE DOBRE ŽILO“		
<i>Vízia</i> My, obyvatelia obcí handlovskej doliny, chceme do roku 2030 žiť v moderných a prosperujúcich obciach s čistým a zdravým životným prostredím, rozvinutými službami, vybudovanými zariadeniami a atraktivitami pre trávenie voľného času pre všetky vekové kategórie, zachovaným historickým a kultúrnym dedičstvom, s vytvorenými priaznivými podmienkami pre rozvoj podnikania a cestovného ruchu s množstvom pracovných príležitostí.		
<i>Hlavný cieľ</i> ZDRAVÝ A SPOKOJNÝ ŽIVOT OBYVATEĽOV, ZVÝŠENIE ICH KVALITY ŽIVOTA A KONKURENCIESCHOPNOSŤ REGIÓNU		
<i>Strategické ciele</i> 1. VYTVORIŤ PODMIENKY PRE EKONOMICKÝ ROZVOJ 2. ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 3. OBEC PRE OBČANA		
PRIORITNÁ OBLASŤ		
HOSPODÁRSKA	ENVIRONMENTÁLNA	SOCIÁLNA
<i>Priorita 1</i> EKONOMICKÝ ROZVOJ A ROZVOJ PODNIKANIA	<i>Priorita 2</i> OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	<i>Priorita 3</i> OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBČANOV
<i>Špecifický cieľ 1.1</i> PODPORIŤ ROZVOJ PODNIKANIA A PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ	<i>Špecifický cieľ 2.1</i> ZLEPŠIŤ STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	<i>Špecifický cieľ 3.1</i> PODPORIŤ ROZVOJ A KVALITU OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI
<i>Špecifický cieľ 1.2</i> ZVIDITEĽNIŤ ÚZEMIE A ZVÝŠIŤ JEHO ATRAKTÍVNOSŤ	<i>Špecifický cieľ 2.2</i> ZLEPŠIŤ KVALITU TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	<i>Špecifický cieľ 3.2</i> ZVÝŠIŤ DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV
OPATRENIA		
1.1.1 VYTVORENIE PODMIENOK NA ROZVOJ PODNIKANIA A PODPORA VZNIKU PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ	2.1.1 ZVYŠOVANIE EKOLOGICKÉHO POVEDOMIA OBČANOV	3.1.1 PODPORA PRÍLEŽITOSTI NA RELAX
1.2.1 PODPORA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU	2.1.2 VZHLAD OBCÍ	3.1.2 PODPORA BÝVANIA
1.2.2 OCHRANA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA	2.2.1 BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	3.2.1 ROZVOJ SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB
	2.2.2 ZNÍŽENIE ENERGETICKEJ NÁROČNOSTI BUDOV A ZAVÁDZANIE OZE	3.2.2 ROZVOJ VZDELÁVANIA
		3.2.3 SAMOSPRÁVA BLIŽŠIE K OBČANOM



3.2 DETAILNÝ POPIS STRATEGICKÝCH A ŠPECIFICKÝCH (OPERATÍVNYCH) CIEĽOV A ZAPOJENIA PARTNEROV PRE IMPLEMENTÁCIU PHRSR

Tabuľka 11 Detailný popis ŠC 1.1.

PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ A ROZVOJ PODNIKANIA				
STRATEGICKÝ CIEĽ	VYTVORIŤ PODMIENKY PRE EKONOMICKÝ ROZVOJ				
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje	
Špecifický cieľ 1.1 PODPORIŤ ROZVOJ PODNIKANIA A PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ	2023-2030	Hlavný a spolupracujúci partneri	MAS Žiar Informačné agentúry Poradenské centrá Štátna správa	V obciach nie je dostatočne rozvinuté mikro a malé podnikanie, obyvatelia nakupujú služby v okolitých mestách. Podpora podnikateľov je nedostatočná, s tým súvisí aj nedostatok pracovných miest, existencia pracovných miest s nízkou pridanou hodnotou, poľnohospodárska činnosť je v útlme, obyvatelia v nej nevidia zdroj obživy, chýba ponuka miestnych produktov, miestne zdroje nie sú dostatočne využívané. Možnosti rozvoja – zakladanie obecných podnikov, rekonštrukcia nevyužívaných areálov na podnikateľské účely, zavádzanie nových technológií, rozvoj služieb, podpora poľnohospodárstva, mikro a malých podnikov, výroby miestnych produktov a tvorba miestnych reťazcov.	
				Väzba na nadradené a sektorálne stratégie	
				Väzba na ostatné ciele PHRSR	
				Očakávaný dopad	
Stratégia /Väzba		Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
Stratégia rozvoja územia OZ Žiar Plán spravodlivej transformácie PHRSR TSK Slovensko 2030 Partnerská dohoda PRV SR Priama podpora		SC 1 SC 2	Priamo nepriamo	Podnikatelia Občania Samospráva	– Zlepšenie podmienok, – Podpora zamestnanosti, – Využívanie AOTP, – Rozvoj služieb – Ekonomické posilnenie regiónu – Podpora sebestačnosti

Tabuľka 12 Detailný popis ŠC 1.2

PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ A ROZVOJ PODNIKANIA				
STRATEGICKÝ CIEĽ	VYTVORIŤ PODMIENKY PRE EKONOMICKÝ ROZVOJ				
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR	Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 1.2 ZVIDITEĽNÍŤ ÚZEMIE A ZVÝŠIŤ JEHO ATRAKTÍVNOSŤ	2023-2030	Hlavný partner Spolupracujúci partneri	MAS Žiar Podnikatelia z územia Miestne samosprávy ZMO HN Informačné a poradenské centrá Regionálne združenia	Územie má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Potreba rozširovania služieb zo strany podnikateľského sektora a infraštruktúry CR zo strany samospráv (napr. náučné chodníky, cyklochodníky, prístrešky na bicykle, odpočinková miesta pre miestnych, ale aj turistov a návštevníkov, vyhliadkové veže, útulne, informačné kiosky, mobilné aplikácie, pamätné izby a zachovanie kultúrneho dedičstva. Najväčší a zároveň finančne najnáročnejší je zámer rozvoja rekreačného strediska Rematy – „Remata – miesto, kde to žije“. Problémom sú nevysporiadané vlastnícke vzťahy a finančná náročnosť, chýba zdroj financovania komplexného zámeru, nedostatočná spolupráca subjektov, chýba vzájomná previazanosť a nadväznosť projektov.	
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad
	Stratégia / Väzba		Ciele	Väzba	Cieľová skupina
	Stratégia rozvoja územia OZ Žiar Plán spravodlivej transformácie PHRSR TSK Partnerská dohoda		SC 1 SC 3	Priamo Nepriamo	Cieľová skupina Podnikatelia Občania Samospráva Návštevníci
					Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu – Ekonomické posilnenie – Zviditeľnenie územia, – Podpora zamestnanosti – Zvýšenie kvality poskytovaných služieb,



	PRV SR	Priama podpora				– Rozvoj a prezentácia kultúrnych hodnôt – Rozvoj regionálnej identity
--	--------	----------------	--	--	--	---

Tabuľka 13 Detailný popis ŠC 2.1

PRIORITA	OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA				
STRATEGICKÝ CIEĽ	ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA				
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje	
Špecifický cieľ 2.1 ZLEPŠIŤ STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	2023-2030	Hlavný partner Spolupracujúci partneri	MAS Žiar Samospráva Štátna správa Združenia a spolky	V území je nedostatočné ekologické povedomie a ochrana zdrojov, chýba systematická práca s verejnosťou s cieľom znižovať množstvo odpadov a tým aj náklady na jeho likvidáciu. Výzvy - zvýšenie miery separácie, odstraňovanie čiernych skládok, realizácia protipovodňových opatrení, budovanie dažďových záhrad, čistenie vodných zdrojov – studní a studničiek, informačné a vzdelávacie aktivity , revitalizácia verejných priestranstiev, výsadba a údržba zelene, čistenie komunikácií, budovanie parkov a pod.	
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie	Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia /Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
Stratégia rozvoja územia OZ Žiar Plán spravodlivej transformácie PHRSR TSK Slovensko 2030 Partnerská dohoda PRV SR Priama podpora	SC 2 SC 1,3	Priamo Nepriamo	Občania	– Zlepšenie kvality ŽP – Zvýšenie odolnosti územia – Zlepšenie manažmentu vody – Zníženie množstva odpadov	

Tabuľka 14 Detailný popis ŠC 2.2

PRIORITA	OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA					
STRATEGICKÝ CIEĽ	ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 2.2 ZLEPŠIŤ KVALITU TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	2023-2030	Hlavný partner Spolupracujúci partneri	MAS Žiar Samosprávy StVS a.s.	V území chýba splašková kanalizácia, čo spôsobuje znečisťovanie hlavne vodných zdrojov. Hlavné zameranie – spolupráca pri prebiehajúcim budovaní a sprevádzkovaní splaškovej kanalizácie v obciach, hľadanie možností odkanalizovania obce Malá Čausa, rozšírenie a rekonštrukcia dažďovej kanalizácie, využívanie OZE, rekonštrukcia budov so zameraním na zníženie energetickej náročnosti ale aj s prihliadnutím na debarierizáciu, zavádzanie prvkov na alternatívne pohony, rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok, budovanie/rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov, mostov a lávok, budovanie/rekonštrukcia/modernizácia verejného rozhlasu, kamerového systému a verejného osvetlenia.		
		Väzba na nadradené a sektorálne stratégie	Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
		Stratégia /Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
		Stratégia rozvoja územia OZ Žiar Plán spravodlivej transformácie PHRSR TSK Slovensko 2030 Partnerská dohoda PRV SR Priama podpora	SC 2 SC 3,1	Priamo Nepriamo	Podnikatelia Občania Samospráva	– Zlepšenie stavu a kvality ŽP – Zvyšovanie bezpečnosti – Ochrana zdravia, osôb a majetku – Zníženie prevádzkových výdavkov



Tabuľka 15 Detailný popis ŠC 3.1

PRIORITA	OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBČANOV				
STRATEGICKÝ CIEĽ	OBEC PRE OBČANA				
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre PHRSR	implementáciu	Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje	
Špecifický cieľ 3.1 PODPORIŤ ROZVOJ A KVALITU OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	2023-2030	Hlavný partner Spolupracujúci partneri	MAS Žiar Samospráva Združenia a spolky	Medzi limitujúce faktory, ktoré ovplyvňujú rozvoj občianskej vybavenosti sú nevysporiadané vlastnícke vzťahy ale aj absencia vhodných pozemkov na rozširovanie IBV. Špecifický cieľ reaguje na potrebu rozvíjať zmysluplné trávenie voľného času budovaním moderných prvkov, budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu prvkov občianskej vybavenosti a tiež rozvoj klubovej a spolkovej činnosti, ako aj podporu bývania.	
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad
	Stratégia / Väzba		Ciele	Väzba	Cieľová skupina
	Stratégia rozvoja územia OZ Žiar Plán spravodlivej transformácie PHRSR TSK Partnerská dohoda PRV SR Priama podpora		SC 2 SC 3,1	Priamo Nepriamo	Podnikatelia Občania Samospráva
					Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
					– Zvýšenie kvality a efektívnosti miestnych služieb – Spokojnosť občanov

Tabuľka 16 Detailný popis ŠC 3.2

PRIORITA	OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBČANOV				
STRATEGICKÝ CIEĽ	OBEC PRE OBČANA				
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre PHRSR	implementáciu	Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje	
Špecifický cieľ 3.2 ZVÝŠIŤ DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV	2023-2030	Hlavný partner Spolupracujúci partneri	Obce ZOHD MAS Žiar Podnikatelia ZŠ s MŠ ÚPSRVar Združenia a spolky	V oblasti sociálnych služieb je potrebné riešiť ich rozširovanie s prihliadnutím na demografický vývoj obyvateľstva. Špecifický cieľ reaguje na potrebu rozvíjať sociálne a zdravotné služby, vzdelávanie vrátane súvisiacej infraštruktúry ako aj potrebu budovať administratívne kapacity, zlepšiť proces plánovania a budovanie partnerstiev. Preto, aby boli občania spokojní, je potrebné ich vo väčšej miere zapájať do spolurozhodovania, podporiť záujem o verejné dianie.	
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad
	Stratégia / Väzba		Ciele	Väzba	Cieľová skupina
	Stratégia rozvoja územia OZ Žiar Plán spravodlivej transformácie PHRSR TSK Slovensko 2030 PRV SR Priama podpora		SC 2 SC 3,1	Priamo Nepriamo	Podnikatelia Občania Samospráva
					Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
					– Zlepšenie podmienok a kvality ŽP

3.3 STRATEGICKÝ PRÍSTUP PRE DOSIAHNUTIE VÍZIE A HLAVNÉHO CIEĽA, PRIORÍT A SYSTÉMU CIEĽOV PHRSR

Pre územie obcí handlovskej doliny je dôležité, aby bola stratégia založená na využívaní vnútorného potenciálu v maximálnej miere, ďalšom rozvoji spolupráce a delbe práce medzi partnerov, na zabezpečení udržateľnosti pri dynamicky sa meniacich podmienkach a nepredvídateľným okolnostiam ako aj využívaní najnovších prístupov, technológií a poznatkov.



V súčasnosti sa najviac presadzuje integrovaný prístup. Jedným z osobitne podporovaných inovačne založená SMART stratégia rozvoja, ktorá v sebe zahŕňa infraštruktúrne riešenia v kombinácii so sociálnymi, inštitucionálnymi či organizačnými inováciami. SMART stratégia znamená správať sa rozumne a v čo najefektívnejšie a najdlhšie využívať vlastné zdroje. Jej podstatou je efektívnejšie nakladanie s verejnými zdrojmi, čo z dlhodobého hľadiska znamená úsporu a nevedie k zvyšovaniu výdavkov.

3.4 PARTNERI PRE IMPLEMENTÁCIU

Hlavnými partnermi a partnermi pre implementáciu sú:

- Miestne samosprávy s výkonnými orgánmi obecnými úradmi,
- Štátna správa v regióne,
- Miestna akčná skupina Žiar,
- Podnikateľské subjekty - fyzické a právnické osoby pôsobiace v území,
- Občianske združenia, spolky a aktívni občania, ktorí majú záujem o rozvoj územia
- Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
- ZMO HN a regionálna samospráva.



4 IMPLEMENTAČNÝ PLÁN

4.1 NÁSTROJE NA IMPLEMENTÁCIU

Tabuľka 17 Opatrenia k ŠC 1.1

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
1.1 PODPORIŤ ROZVOJ PODNIKANIA A PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Podporou rozvoja podnikania sa územie ekonomicky posilní a naplnia základné predpoklady pre udržanie a rast obyvateľstva – najmä udržanie mladých. Opatrenie bude naplňať verejný a súkromný sektor. Identifikované sú dva okruhy podpory: – poľnohospodárstvo, lesníctvo, potravinárstvo – mikro, malé a stredné podnikanie priemysel a služby. Aktivity: – Zakladanie obecných podnikov, – realizácia AOTP – podpora podnikateľských aktivít formou prenájmu obecných priestorov, – rekonštrukcia nevyužívaných obecných budov pre podnikateľské účely, – podpora predaja miestnych produktov, – rekonštrukcia objektov, budov a hospodárskych dvorov, – zavádzanie inovatívnych technológií do výrobných procesov.		
		1.1.1 Vytvorenie podmienok na rozvoj podnikania a podpora vzniku pracovných príležitostí	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový	
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové – súkromný sektor
	Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov
Počet podporených projektov	výsledkový	počet	10	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad	
Počet zrekonštruovaných objektov a hospodárskych dvorov	výsledkový	počet	6	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad	
Počet nových inovatívnych technológií zavedených do výrobných procesov	výstupový	počet	3	– ITMS2014+ – Podnikateľský subjekt	
Počet podporených SHR/poľnohospodársky podnikov	výstupový	počet	5	– ITMS2014+ – Evidencia obcí – Centrálny register zmlúv	

Tabuľka 18 Opatrenia ŠC 1.2

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa			
1.2 ZVIDITEĽNÍŤ ÚZEMIE A ZVÝŠIŤ JEHO ATRAKTÍVNOSŤ	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Územie má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Infraštruktúra CR by mala byť prioritne vybudovaná verejným sektorom, služby sektorom súkromným. Rozvoj cestovného ruchu podnikateľským sektorom podporí je previazaný so ŠC 1.1. Aktivity: – vysporiadanie vlastníckych vzťahov, – budovanie a rekonštrukcia turistickej infraštruktúry - cyklochodníkov, náučných chodníkov, odpočinkových miest, rozhľadní, adrenalínových atrakcií, vyhliadkových miest a doplnkovej infraštruktúry, – príprava zámeru Remata - miesto, kde to žije", – obnovenie spolupráce s podnikateľmi v oblasti cestovného ruchu, – vytvorenie produktov cestovného ruchu, – vznik nových/skvalitnených služieb.	
	1.2.1 Podpora	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový	



	rozvoja cestovného ruchu	Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové – súkromný sektor
Názov ukazovateľa		Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov
Počet podporených projektov		výsledkový	počet	10	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad
Počet nových/zrekonštruovaných prvkov turistickej a doplnkovej infraštruktúry		výsledkový	počet	5	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad
Počet nových /skvalitnených služieb		výstupový	počet	3	– ITMS2014+ – Podnikateľský subjekt

Tabuľka 19 Opatrenie ŠC 1.2

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
1.2 ZVIDITEĽNÝ ÚZEMIE A ZVÝŠIŤ JEHO ATRAKTÍVNOSŤ	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Pre zachovanie identity je dôležitá ochrana kultúrneho dedičstva, zachovanie zvykov a tradícií, ktoré v najväčšej miere uchovávajú folklórne skupiny, spolky, združenia a aktívni občania. Aktivity: – zachovanie, rekonštrukcia a údržba pamiatok a pamätihodností v obciach, – obnova a zachovanie historických objektov, – prezentácia hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva obce / mikroregiónu, – zriaďovanie pamätných izieb.		
	1.2.2 Ochrana kultúrneho dedičstva	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Zabezpečuje synergiu s inými cieľmi		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
		– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové, dotácie a granty	
Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov	
Počet podporených projektov	výsledkový	počet	10	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad	
Počet nových/zrekonštruovaných pamiatok a pamätihodností	výstupový	počet	6	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad	
Počet prezentácií	výstupový	počet	6	– ITMS2014+ – Webová stránka obcí/spolkov	



Tabuľka 20 Opatrenie ŠC 2.1

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
2.1 ZLEPŠIŤ STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Identifikácia nástroja	Charakteristika	V území handlovskej doliny dlhodobo absentuje informovanie a vzdelávanie občanov v oblasti nakladania s odpadom. Hoci sa miera vytriedenia nepatrne zvyšuje, dôležité je zamerať sa na predchádzanie vzniku odpadov, pretože objem odpadov narastá. Aktivity: – realizovať pravidelné informačné aktivity pre občanov, – vzdelávať všetky vekové kategórie hlavne v oblasti predchádzania vzniku odpadov a nakladania s odpadmi.		
	2.1.1 Zvyšovanie ekologického povedomia občanov	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Zabezpečuje synergiu s inými cieľmi		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, granty a dotácie
	Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov
Počet podporených projektov	výsledkový	počet	2	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad	
Počet zrealizovaných informačných a vzdelávacích aktivít	výstupový	počet	6	– Webová stránka obcí, ZŠ a MŠ – Obecný úrad – Výročné správy spolkov/združení	
Zvýšenie miery vytriedenia komunálneho odpadu	výsledkový	%	5	– Evidencia obcí – Webová stránka obce	
Zníženie produkcie odpadov	výsledkový	%	3	– Evidencia obcí	

Tabuľka 211 Opatrenie ŠC 2.1

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
2.1 ZLEPŠIť STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Identifikácia nástroja	Charakteristika	V rámci opatrenia budú realizované aktivity zamerané na zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, jeho zveľaďovanie, odstraňovanie negatívnych vplyvov ľudskej činnosti a škôd tak, aby boli vytvorené podmienky na zachovanie prírodnej rovnováhy, hodnôt a krás na trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov. Aktivity: – Realizácia preventívnych vodozádržných a protipovodňových opatrení – Budovanie dažďových záhrad a ochranných krajinných prvkov – Rekonštrukcia cestných kanálov, priekop a priepustov – Revitalizácia verejných priestranstiev a starostlivosť o zeleň – Budovanie parkov, oddychových miest s drobnou infraštruktúrou – Rekonštrukcia a čistenie vodných zdrojov – studní, studničiek a prameňov – Nákup komunálnej techniky na čistenie komunikácií, starostlivosť o verejné priestranstvá a zeleň – Odstraňovanie čiernych skládok – Budovanie zberných dvorov, kompostovísk		
	2.1.2 Vzhľad obcí	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové, granty a dotácie



Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov
Počet podporených projektov	výsledkový	počet	16	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad/ evidencia obcí
Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenej infraštruktúry	výsledkový	počet	5 000	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce – ŠU SR
Počet ochranných krajinných prvkov	výstupový	počet	10	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce – Evidencia obcí

Tabuľka 222 Opatrenie ŠC 2.2

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
2.2 ZLEPŠIŤ KVALITU TECHNICKÉJ INFRAŠTRUKTÚRY	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Územie handlovskej doliny nemá vybudovanú kanalizáciu. Pre ochranu životného prostredia je to nevyhnutnosť. Ďalším problémom je nevyhovujúci stav chodníkov a miestnych komunikácií, mostov a lávok. V obciach chýbajú chodníky pre peších a parkoviská. Verejné osvetlenia sú zastaralé, obecné rozhlas sú poruchové, nie je dobrá zrozumiteľnosť hovoreného slova. Pritom obecné rozhlas plnia základnú informačnú funkciu a komunikáciu s verejnosťou ale hlavne zabezpečujú včasné varovanie v prípade ohrozenia. Obce disponujú plochami vhodnými na IBV, čo podporí rozvoj obce. Pre zvýšenie atraktivity verejnej prepravy je potrebná rekonštrukcia a modernizácia zastávok. Je dôležité zamerať sa na aktivity, ktoré prispievajú k zvýšeniu bezpečnosti občanov. Aktivity: – spolupráca pri budovaní a sprevádzkovaní kanalizácie v obciach, – rozšírenie a rekonštrukcia dažďovej kanalizácie v obciach, – rekonštrukcia a rozšírenie inžinierskych sietí, – rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia verejného osvetlenia, – rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia verejného rozhlasu, – vybudovanie/rozšírenie/rekonštrukcia kamerového systému, – budovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov, lávok a chodníkov, – vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia zastávok, staníc a parkovísk.		
	2.2.1 Budovanie a rekonštrukcia technickej infraštruktúry	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Zabezpečuje synergiu s inými cieľmi		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu	– Vlastné – Externé – EŠIF, úverové, granty a dotácie
Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov	
Výška verejných investícií	výsledkový	Eur	350 000,-	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv	
Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenej infraštruktúry	výsledkový	počet	5 000	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce – ŠU SR	
Počet odkanalizovaných obcí	výstupový	počet	6	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce	



				– Evidencia obcí
Dĺžka vybudovaných/zrekonštruovaných a modernizovaných chodníkov	výstupový	Hodnota investície	200 000,-€	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce

Tabuľka 233 Opatrenie ŠC 2.1

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
2.1 ZLEPŠIŤ STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Opatrenie je zamerané na realizáciu opatrení, ktoré prispejú k zníženiu spotreby energie prostredníctvom zlepšenia tepelno-izolačných vlastností stavebných materiálov, modernizáciu systémov v budovách s cieľom znížiť náklady na vykurovanie, osvetlenie, kvalitu konštrukcií a vnútornej pohody. Realizácia navrhnutých opatrení nerieši len úsporu energií, ale aj pozitívny dopad na životné prostredie pri redukcii emisií produkovaných výrobou tepla. Aktivity: – realizácia opatrení na využívanie OZE – prechod na OZE – rekonštrukcia verejných budov – rekonštrukcia objektov a rodinných domov – zavádzanie prvkov pre alternatívne pohony (napr. vybudovanie nabíjajúcich staníc, solárne osvetlenie, ...).		
	2.2..2 Zníženie energetickej náročnosti budov a zavádzanie OZE	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančné – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu/ energetického certifikátu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové – súkromné zdroje občanov – zdroje podnikateľov
Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov	
Počet podporených projektov	výsledkový	počet	12	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – ŠÚ SR	
Počet opatrení na zníženie spotreby energie vo verejných budovách	výsledkový	počet	12	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Evidencia obcí	
Počet zrekonštruovaných budov/objektov na úroveň nízkoenergetická potreba energie	výsledkový	počet	6	– ITMS2014+ – Evidencia obcí – Centrálny register zmlúv – Informácie od občanov a podnikateľov	
Počet inštalovaných zariadení na využívanie OZE	výsledkový	počet	15	– ITMS2014+ – Evidencia obcí – Centrálny register zmlúv – Informácie od občanov a podnikateľov	



Tabuľka 24 Opatrenie ŠC 3.1

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
3.1 PODPORIŤ ROZVOJ A KVALITU OBČANSKEJ VYBAVENOSTI	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Pre rozvoj územia je dôležité, aby občania mali vytvorené podmienky na aktívne trávenie voľného času v území/obci. Je to základný predpoklad, ktorý prispieva k spokojnosti občanov. Aktivity: – rozvoj voľnočasových aktivít pre všetky vekové kategórie, – podpora klubovej a komunitnej činnosti, – telocvične pod holým nebom (budovanie/rekonštrukcia/modernizácia športovísk, detských ihrísk/workoutových prvkov, pumptrackových dráh a pod. vrátane doplnkovej infraštruktúry).		
	3.1.1 Podpora príležitosti na relax	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Zabezpečuje synergiu s inými cieľmi		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové, granty a dotácie
Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov	
Výška verejných investícií	výsledkový	Eur	150 000,-	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv	
Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenej infraštruktúry	výsledkový	počet	5 000	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce – ŠÚ SR	
Počet podporených projektov	výsledkový	počet	6	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obcí – Obecný úrad/ evidencia obcí	
Počet nových/zrekonštruovaných prvkov na šport/relax/komunitnú činnosť	výstupový	počet	20	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Evidencia OcÚ	

Tabuľka 25 Opatrenie ŠC 3.1

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
3.1 PODPORIŤ ROZVOJ A KVALITU OBČANSKEJ VYBAVENOSTI	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Občania majú záujem o bývanie v rodinných domoch, ktorých je nedostatok. Obce majú možnosť vyčleniť nevyužívané plochy v intraviláne na rozvoj bývania, čo prispieje k zvýšeniu počtu obyvateľov. Aktivity: – príprava nevyužívaných plôch na IBV, – rozšírenie sietí súvisiacich s výstavbou IBV		
	3.1.2 Podpora bývania	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Zabezpečuje synergiu s inými cieľmi		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové, granty a dotácie



Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov
Výška verejných investícií	výsledkový	Eur	100 000,-	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv
Počet pripravených plôch na IBV	výstupový	počet	6	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce

Tabuľka 26 Opatrenie ŠC 3.2

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
3.2 ZVÝŠIť DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Aktivity zamerané na sociálnu oblasť a doplnenie chýbajúcich sociálnych a zdravotných služieb, ktoré sú nevyhnutné vzhľadom na vekovú štruktúru. Aktivity: – rekonštrukcia a modernizácia objektov, ktoré poskytujú služby na komunitnej báze, – udržiavanie resp. rozšírenie terénnych sociálnych služieb, – zriadenie ambulantných sociálnych služieb, – rekonštrukcia objektu zdravotného strediska v Chrenovci-Brusne, – rozšírenie poskytovania odbornej zdravotnej starostlivosti.		
	3.2.1 Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Zabezpečuje synergiu s inými cieľmi		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové, granty a dotácie
Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov	
Výška verejných investícií	výsledkový	Eur	1 300 000,-	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv	
Počet nových sociálnych a zdravotných služieb	výsledkový	počet	3	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce	

Tabuľka 27 Opatrenie ŠC 3.2

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
3.2 ZVÝŠIť DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Aktivity zamerané na oblasť vzdelávania, modernizáciu objektov ako aj rozšírenie kapacít MŠ a jasí Aktivity: – rekonštrukcia a modernizácia objektov, – modernizácia objektov ZŠ a MŠ vrátane vybavenia interaktívnymi prvkami, – rozšírenie kapacít v MŠ, – celoživotné vzdelávanie.		
	3.2.2 Rozvoj vzdelávania	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Zabezpečuje synergiu s inými cieľmi		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské – materiálne	Podľa projektovej dokumentácie/ podľa projektu	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové, granty a dotácie – súkromný sektor



Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov
Výška verejných investícií	výsledkový	Eur	500 000,-	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv
Počet zrekonštruovaných objektov	výstupový	počet	2	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce
Počet nových miest MŠ/jasle	výstupový	počet	10	– Evidencia obcí

Tabuľka 28 Opatrenie ŠC 3.2

Tabuľka 28 Opatrenie SC 3.2

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa				
3.2 ZVÝŠIŤ DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Aktivity zamerané na budovanie kapacít a zvyšovanie ich odborných schopností, zlepšenie procesov plánovania a budovanie partnerstiev. Aktivity: – vypracovať dokumenty ÚPD/koncepcie/projektové dokumentácie, – zapájať občanov do procesu spolurozhodovania, – budovanie/ rozširovanie partnerstiev.		
	3.2.3 Samospráva bližšie k občanovi	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Zabezpečuje synergiu s inými cieľmi		
		Čas implementácie nástroja	2023-2030		
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby
			– finančne – ľudské	300 000,- Eur, PD zámer Remata-miesto, kde to žije“ – 500 000,-Eur	– Vlastné – externé – EŠIF, úverové, granty a dotácie
Názov ukazovateľa	Typ ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Zdroj údajov	
Výška verejných investícií	výsledkový	Eur	800 000,-	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv	
Počet vypracovaných dokumentov ÚPD/koncepcii/projektových dokumentácií,	výstupový	počet	10	– ITMS2014+ – Centrálny register zmlúv – Webová stránka obce – Evidencia obcí	

4.2 POSTUP PRI IMPLEMENTÁCII PHRSR

Pre implementáciu jednotlivých aktivít je nevyhnutné zostaviť časový harmonogram a zadefinovať povinnosti jednotlivých aktérov, ktorí sa budú na implementácii podieľať. Najdôležitejšie pre fázu implementácie je previazanosť s programovým rozpočtom. Hoci je PHRSR HD zameraný na strednodobé až dlhodobé plánovanie, je potrebné implementačnú časť nastaviť realisticky s prihliadnutím na finančné zdroje jednotlivých samospráv.

V stratégii je zohľadnené hlavne získanie mimorozpočtových zdrojov prostredníctvom vyhlásených výziev z EŠIF, resp. národných zdrojov, avšak je potrebné počítať s prvotnými vstupnými financiami potrebnými hlavne na spracovanie štúdií a projektových dokumentácií pri investičných zámeroch.



Časový harmonogram každej obce bude priebežne podľa potreby aktualizovaný tak, aby bol realistický a zabezpečené čo najefektívnejšie nakladanie so zdrojmi ľudskými ale aj finančnými a dosiahnuté plánované ciele.

Tabuľka 29 Časový harmonogram Strategický cieľ 1.

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok						
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. VYTVORIŤ PODMIENKY PRE EKONOMICKÝ ROZVOJ	Špecifický cieľ 1.1 PODPORIŤ ROZVOJ PODNIKANIA A PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ	1.1.1 VYTVORENIE PODMIENOK NA ROZVOJ PODNIKANIA A PODPORA VZNIKU PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ	x	x	x	x	x	x	x
	Špecifický cieľ 1.2 ZVIDITEĽNIŤ ÚZEMIE A ZVÝŠIŤ JEHO ATRAKTÍVNOSŤ	1.2.1 PODPORA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU	x	x	x	x	x	x	x
		1.2.2 OCHRANA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA	x	x	x	x	x	x	x
	Merateľné ukazovatele	Počet podporených projektov							
		Počet zrekonštruovaných objektov a hospodárskych dvorov							
		Počet nových inovatívnych technológií do výrobných procesov							
		Počet podporených SHR/poľnohospodárskych podnikov							
		Počet nových/zrekonštruovaných prvkov turistickej a doplnkovej infraštruktúry							

Tabuľka 30 Časový harmonogram Strategický cieľ 2.

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok						
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
2. ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	Špecifický cieľ 2.1 ZLEPŠIŤ STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	2.1.1 ZVYŠOVANIE EKOLOGICKÉHO POVEDOMIA OBČANOV	x	x	x	x	x	x	x
		2.1.2 VZHĽAD OBCÍ	x	x	x	x	x	x	x
	Špecifický cieľ 2.2 ZLEPŠIŤ KVALITU TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	2.2.1 BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	x	x	x	x	x		
		2.2.2 ZNÍŽENIE ENERGETICKEJ NÁROČNOSTI BUDOV A ZAVÁDZANIE OZE	x	x	x	x	x		
	Merateľné ukazovatele	Počet podporených projektov							
		Zvýšenie miery vytriedenia komunálneho odpadu							
		Zníženie produkcie odpadov							
		Počet opatrení na zníženie spotreby energie vo verejných budovách							
		Počet zrekonštruovaných budov/objektov na úroveň							



		nízkoenergetická potreba energie							
		Počet inštalovaných zariadení na využívanie OZE							
		Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenej infraštruktúry							

Tabuľka 31 Časový harmonogram Strategický cieľ 3.

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok						
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
3. OBEC PRE OBČANA	Špecifický cieľ 3.1 PODPORIŤ ROZVOJ A KVALITU OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	3.1.1 PODPORA PRÍLEŽITOSTI NA RELAX	x	x	x	x	x	x	x
		3.1.2 PODPORA BÝVANIA	x	x	x	x	x	x	x
	Špecifický cieľ 3.2 ZVÝŠIŤ DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV	3.2.1 ROZVOJ SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB	x	x	x	x	x	x	x
		3.2.2 ROZVOJ VZDELÁVANIA	x	x	x	x	x	x	x
		3.2.3 SAMOSPRÁVA BLIŽŠIE K OBČANOM	x	x	x	x	x	x	x
	Merateľné ukazovatele	Výška verejných investícií							
		Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenej infraštruktúry							
		Počet podporených projektov							
		Počet nových sociálnych a zdravotných služieb							

4.3 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA NAPŔIENIA PHRSR

Základom systému monitorovania je sledovanie naplnenia merateľných ukazovateľov na úrovni výstupov a výsledkov. Nastavenie systému monitorovania má slúžiť k hodnoteniu implementácie PHRSR na základe vyhodnotenia zvolených ukazovateľov naplnenia priorít a cieľov stratégie. Využíva sa pri tom systém zadefinovaných ukazovateľov ku jednotlivým cieľom, ktoré majú určené cieľové hodnoty a kritérium času na dosiahnutie očakávaných cieľových hodnôt.

V procese monitorovania bude uplatnený princíp participácie partnerov a verejnosti. Každá samospráva menuje minimálne troch zástupcov tak, aby boli zastúpené všetky sektory – verejný, súkromný a občiansky. Monitorovací výbor zaznamená získané dáta za každú samosprávu. Následne bude spracovaná hodnotiaca správa s agregovanými ukazovateľmi na úrovni handlovskej doliny, ktorá bude predložená Zhromaždeniu členov ZOHD.

Proces monitorovania a hodnotenia plnenia priorít a cieľov PHRSR je nevyhnutné previazať s procesom monitorovania a hodnotenia naplňovania územného programového rozpočtu v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Záverečné účty územných samospráv predstavujú vhodný nástroj, ktorý zachytáva nielen naplňovanie programového rozpočtu územnej samosprávy, ale i naplňovanie implementácie PHRSR vrátane sledovania definovaných indikátorov. Vzhľadom na previazanosť procesu implementácie PHRSR s programovým rozpočtom dotknutej územnej samosprávy, systém monitoringu by mal využívať nástroje monitoringu programového rozpočtovania.



a to najmä „Záverečný účet“, ktorý je každoročne pripravovaný a schvaľovaný územnou samosprávou. Predmetom monitorovania sú najmä ukazovatele progresu implementácie stratégie.

Ukazovatele sú priradované jednotlivým cieľom, a majú definované cieľové hodnoty a časové body očakávania dosiahnutia cieľových hodnôt.

Proces monitoringu sa opiera o systém zberu a spracovania dát, ktorý bol základom aj pre analytickú fázu participatívnej tvorby PHRSR a výber ukazovateľov. Pri nastavení systému monitoringu je uvedená frekvencia zberu údajov, zodpovednosť za ich zber a zodpovednosť za priebežný monitoring hodnôt jednotlivých ukazovateľov progresu a efektívnosti, ako aj míľnikov.

Dobre nastavený a fungujúci systém monitoringu môže spoločne s hodnotením viesť k pružnej reakcii na zmenené podmienky a úspešné či neúspešné kroky implementácie formu úpravy (aktualizácie) stratégie. Aktualizácia stratégie môže byť vykonaná aj na podnet ktorejkoľvek samosprávy počas monitorovacieho obdobia. Aktualizáciu následne schvaľuje OcZ príslušnej obce vo verzii. Následne v tomto prípade platí schválená verzia pre príslušnú obec.

V rámci procesu hodnotenia sa každoročne budú vyhodnocovať získané údaje o prograse implementácie priorit a cieľov stratégie a hodnotia sa ukazovatele efektívnosti a ukazovatele realizácie aktivít (míľniky). Ukazovatele efektívnosti sú definované ako pomer použitých zdrojov a dosiahnutých efektov monitorovaných prostredníctvom ukazovateľov progresu.

Gestor s riadiacim výborom určí zodpovednosť za spracovanie Hodnotiacich správ o realizácii priorit a cieľov PHRSR (ďalej len Hodnotiaca správa) na základe údajov získaných participovaným monitoringom, pričom sa môžu využiť najmä kapacity logistickej podpory, monitorovacieho výboru za účasti partnerov, zástupcov jednotlivých územných samospráv.

Hodnotiaca správa kladie dôraz najmä na zistenie:

- úspešnosti plnenia priorit a cieľov pri implementácii PHRSR,
- správnosti voľby nástrojov pri implementácii PHRSR,
- či sú ciele, proces implementácie, alebo výsledky implementácie stratégie ovplyvnené meniacimi sa okolnosťami, efektívnosti alokovaných zdrojov.

Zároveň systém hodnotenia je nápomocný pri vyhodnení výsledkov a vplyvov stratégie po skončení realizácie PHRSR. Hodnotiaca správa má písomnú formu, obsahuje prioritne textovú a tabuľkovú časť.

Adresár informovaných subjektov:

- riadiaci výbor, gestor implementácie stratégie, štatutárny orgán územnej samosprávy a Zhromaždenie členov ZOHD.
- Oponentom Hodnotiacej správy, ktorý bude môcť poukazovať na nedostatky a zadávať zásadné pripomienky na zapracovanie pred prijatím záväzných rozhodnutí na základe výsledkov Hodnotiacich správ je obecné zastupiteľstvo obce, riadiaci výbor, na úrovni handlovskej doliny zabezpečuje funkciu oponenta kontrolór.
- Hodnotiaca správa je doručená kontrolórovi príslušnej obce. Zároveň je doručovaná aj ZOHD, kde bude spracovaná hodnotiaca správa s agregovanými ukazovateľmi.



Tabuľka 32 Prehľad monitorovania

Názov indikátora/ mília/ ukazovateľa	Spôsob monitorovania	Časové body monitorovania	Územná podrobnosť monitorovania	Zodpovednosť za monitoring
Počet podporených projektov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet zrekonštruovaných objektov a hospodárskych dvorov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet nových inovatívnych technológií zavedených do výrobných procesov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet podporených SHR/poľnohospodárskych podnikov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet nových/zrekonštruovaných prvkov turistickej a doplnkovej infraštruktúry Počet nových /skvalitnených služieb	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet nových/zrekonštruovaných pamiatok a pamätihodností	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet prezentácií	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet zrealizovaných informačných a vzdelávacích aktivít	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Zvýšenie miery vytriedenia komunálneho odpadu	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Zníženie produkcie odpadov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet opatrení na zníženie spotreby energie vo verejných budovách	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet zrekonštruovaných budov/objektov na úrovni nízkoenergetická potreba energie	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet inštalovaných zariadení na využívanie OZE	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenej infraštruktúry	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet ochranných krajinných prvkov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Výška verejných investícií	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenej infraštruktúry	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet odkanalizovaných obcí	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Dĺžka vybudovaných/zrekonštruovaných a modernizovaných chodníkov/komunikácií	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet nových/zrekonštruovaných prvkov na šport/relax/komunitnú činnosť	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet pripravených plôch na IBV	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec- Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy



Počet nových sociálnych a zdravotných služieb	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec-Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet zrekonštruovaných objektov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec-Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet nových miest MŠ/jasle	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec-Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy
Počet vypracovaných dokumentov ÚPD/koncepcií/projektových dokumentácií	Evidencia OcÚ	1x ročne	Chrenovec-Brusno, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa	OcÚ príslušnej samosprávy

V Hodnotiacej správe o realizácii priorít a cieľov PHRSR budú merateľné ukazovatele hodnotené za každé opatrenie samostatne.



5 PLÁN VYUŽITIA/AKTIVIZÁCIE ZDROJOV VRÁTANE FINANČNÉHO PLÁNU

Jednou z kľúčových častí podrobného plánu implementácie stratégie je plán využitia zdrojov a finančný plán implementácie stratégie. V rámci tejto aktivity je potrebné najmä stanoviť (finančné, ľudské, priestorové, materiálne, a iné) zdroje nevyhnutné pre implementáciu stratégie a zostaviť plán ich nasadenia v procese implementácie PHRSR vrátane plánu využitia finančných zdrojov. Tieto plány identifikujú objemy finančných a iných zdrojov a alokujú ich podľa účelu, času a miesta ich využitia.

Tvorba stratégie ako jadra PHRSR zohľadňuje realistický pohľad na dostupnosť zdrojov vrátane finančných zdrojov, avšak stratégia nemôže byť postavená na tom, aké dotačné prostriedky budú k dispozícii zo štrukturálnych fondov EÚ alebo z iných externých zdrojov. Je rad opatrení, vrátane investícií, ktoré je možné realizovať z iných ako dotačných, či rozpočtových zdrojov. Investície, ktoré zefektívňujú prevádzku infraštruktúry a poskytované služby, je možné financovať v móde návratného financovania s využitím výhodných pôžičiek (napr. s garanciami štátu). Investície, ktoré prinášajú finančný prospech aj súkromnému sektoru je možné zabezpečiť v partnerstve privátneho a verejného sektora.

Finančný plán implementácie stratégie identifikuje finančné objemy, charakter (grantové, revolvingové, investičné, neinvestičné aspekty), zdroje a spôsoby financovania projektov (vlastné zdroje, pôžičky, verejné financie, súkromné zdroje, grantové schémy, a pod.).

Pri nástrojoch (opatreniach/aktivitách), ktorých implementácia sa predpokladá v najbližšom rozpočtovom roku resp. v dvoch nasledujúcich/výhľadových rokoch (v zmysle časového systému rozpočtového programovania podľa modelu na 1+2 roky) je potrebné zabezpečiť ich väzbu na programový rozpočet územnej samosprávy. Každý strategický i špecifický cieľ (s operatívnym charakterom), ktorého príslušné nástroje/opatrenia/aktivity sa budú realizovať v období pokrývajúcim najbližší rozpočtový rok resp. dva výhľadové roky musí byť reflektovaný na úrovni programu/podprogramu príslušného programového rozpočtu územnej samosprávy.

Finančný plán má spracovaný každá samospráva samostatne. V spoločnom PHRSR budú následne údaje poskytnuté jednotlivými samosprávami agregované. (vzor finančného plánu pre obec)

Tabuľka 33 Vzor finančného plánu pre jednotlivé opatrenia

OBEC:						
<i>Priorita 1</i>						
EKONOMICKÝ ROZVOJ A ROZVOJ PODNIKANIA						
Strategický cieľ						
1. VYTVORIŤ PODMIENKY PRE EKONOMICKÝ ROZVOJ						
Špecifický cieľ						
1.1 PODPORIŤ ROZVOJ PODNIKANIA A PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ						
Opatrenie						
1.1.1 VYTVORENIE PODMIENOK NA ROZVOJ PODNIKANIA A PODPORA VZNIKU PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
<i>Priorita 1</i>						
EKONOMICKÝ ROZVOJ A ROZVOJ PODNIKANIA						



Strategický cieľ						
1. VYTVORIŤ PODMIENKY PRE EKONOMICKÝ ROZVOJ						
Špecifický cieľ						
1.2 ZVIDITEĽNÍŤ ÚZEMIE A ZVÝŠIŤ JEHO ATRAKTÍVNOSŤ						
Opatrenie						
1.2.1 PODPORA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
<i>Priorita 1</i>						
EKONOMICKÝ ROZVOJ A ROZVOJ PODNIKANIA						
Strategický cieľ						
2. VYTVORIŤ PODMIENKY PRE EKONOMICKÝ ROZVOJ						
Špecifický cieľ						
1.2 ZVIDITEĽNÍŤ ÚZEMIE A ZVÝŠIŤ JEHO ATRAKTÍVNOSŤ						
Opatrenie						
1.2.2 OCHRANA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
<i>Priorita 2</i>						
OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Strategický cieľ						
2.ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Špecifický cieľ						
2.1 ZLEPŠIŤ STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE						
Opatrenie						
2.1.1 ZVYŠOVANIE EKOLOGICKÉHO POVEDOMIA OBČANOV						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
<i>Priorita 2</i>						
OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Strategický cieľ						
2.ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Špecifický cieľ						



2.1 ZLEPŠIŤ STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE						
Opatrenie						
2.1.2 VZHLAD OBCÍ						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
Priorita 2						
OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Strategický cieľ						
2.ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Špecifický cieľ						
2.2 ZLEPŠIŤ KVALITU TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY						
Opatrenie						
2.2.1 BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
Priorita 2						
OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Strategický cieľ						
2.ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Špecifický cieľ						
2.2 ZLEPŠIŤ KVALITU TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY						
Opatrenie						
2.2.2 ZNÍŽENIE ENERGETICKEJ NÁROČNOSTI BUDOV A ZAVÁDZANIE OZE						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
Priorita 3						
OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBČANOV						
Strategický cieľ						
OBEC PRE OBČANA						
Špecifický cieľ						
3.1 PODPORIŤ ROZVOJ A KVALITU OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI						
Opatrenie						
3.1.1 PODPORA PRÍLEŽITOSTI NA RELAX						



Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
Priorita 3						
OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBČANOV						
Strategický cieľ						
OBEC PRE OBČANA						
Špecifický cieľ						
3.1 PODPORIŤ ROZVOJ A KVALITU OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI						
Opatrenie						
3.1.2 PODPORA BÝVANIA						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
Priorita 3						
OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBČANOV						
Strategický cieľ						
OBEC PRE OBČANA						
Špecifický cieľ						
3.2 ZVÝŠIŤ DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV						
Opatrenie						
3.2.1 ROZVOJ SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviesť program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
Priorita 3						
OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBČANOV						
Strategický cieľ						
OBEC PRE OBČANA						
Špecifický cieľ						
3.2 ZVÝŠIŤ DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV						
Opatrenie						
3.2.2 ROZVOJ VZDELÁVANIA						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		



		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviest' program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu
OBEC:						
Priorita 3						
OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBČANOV						
Strategický cieľ						
OBEC PRE OBČANA						
Špecifický cieľ						
3.2 ZVÝŠIŤ DOSTUPNOSŤ A KVALITU SLUŽIEB PRE OBČANOV						
Opatrenie						
3.2.3 SAMOSPRÁVA BLIŽŠIE K OBČANOM						
Aktivita (konkrétna)	Projekt (konkrétny) názov	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu obce
		2023	2024 (N+1)	2025 (N+2)		
		EUR	EUR	EUR	EUR	Uviest' program/podprogram rozpočtu, ktorý finančne kryje implementáciu

Aktualizácia finančného plánu sa nepovažuje za aktualizáciu stratégie.

Tabuľka 34 Indikatívny finančný plán v tis.€ obdobie 2023-2030

Názov opatrenia	Rozpočet na opatrenie	Zdroje financovania	
		Rozpočet obcí	externé
1.1.1 VYTVORENIE PODMIENOK NA ROZVOJ PODNIKANIA A PODPORA VZNIKU PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ	100	x	x
1.2.1 PODPORA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU	10 000	x	x
1.2.2 OCHRANA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA	50	x	x
2.1.1 ZVYŠOVANIE EKOLOGICKÉHO POVEDOMIA OBČANOV	30	x	x
2.1.2 VZHLAD OBCÍ	150	x	x
2.2.1 BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	16 000	x	x
2.2.2 ZNÍŽENIE ENERGETICKEJ NÁROČNOSTI BUDOV A ZAVÁDZANIE OZE	1 000	x	x
3.1.1 PODPORA PRÍLEŽITOSTI NA RELAX	200	x	x
3.1.2 PODPORA BÝVANIA	100	x	x
3.2.1 ROZVOJ SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB	1 500	x	x
3.2.2 ROZVOJ VZDELÁVANIA	20	x	x
SAMOSPRÁVA BLIŽŠIE K OBČANOM	200	x	x



6 RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA

Počas implementácie stratégie sa môžu vyskytnúť riziká, ktoré môžu ovplyvniť dosiahnutie cieľov resp. naplnenie opatrení a aktivít.

Pre úspešnú implementáciu je potrebné riziká predvídať a nastaviť opatrenia na ich elimináciu.

Tabuľka 35 Riziká implementácie

Popis rizika	Väzba rizika na cieľ resp. nástroj implementácie PHRSR	Zhodnotenie významnosti rizika	Opatrenie na zníženie rizika
Nezáujem občanov o proces plánovania a ich nezapojenie sa do pripomienkového konania	Všetky ciele	Stredná úroveň	Dokument bude zverejnený prostredníctvom dostupných komunikačných kanálov obce
Nedostatok vlastných zdrojov na prípravu projektových dokumentácií	Všetky ciele	Vysoká úroveň	Dôsledná príprava rozpočtu obce a dodržanie princípov VO pri výbere dodávateľa
Zdlhavý proces vyhodnocovania projektov spôsobí cenový nárast	Všetky ciele	Vysoká úroveň	Poskytnutie súčinnosti RO pri vyhodnocovaní projektov, promptné reakcie na výzvy
Nedostatok vlastných zdrojov na realizáciu projektov	Všetky ciele	Vysoká úroveň	Dôsledná príprava rozpočtu obce a dodržanie princípov VO pri výbere dodávateľa, sledovanie aktuálnych grantových výziev
Riziko neschválenia projektov	Všetky ciele	Vysoká úroveň	Dôsledná príprava projektu a príloh
Nezáujem verejnosti o výstupy stratégie	Všetky ciele	Nízka úroveň	Občania prejavujú záujem v vybrané výstupy dlhodobo, požiadavky prenášajú na samosprávu, komunikácia s občanmi



7 RIADENIE IMPLEMENTÁCIE

Systém riadenia implementácie má presne definované úlohy subjektov zapojených do procesu realizácie PHRSR. Taktiež má dané procesy riadenia. Procesy sa môžu do budúcnosti meniť na základe hodnotenia tak, aby boli efektívnejšie.

Tabuľka 36 Riadenie implementácie

Názov štruktúry kontroly implementácie PHRSR	Úlohy a kompetencie v rámci implementácie PHRSR		
Zhromaždenie členov ZOHD	Schvaľuje PHRSR, hodnotí a monitoruje agregované Hodnotiace správy		
Zastupiteľstvo	Schvaľuje PHRSR, schvaľuje Hodnotiacu správu PHRSR, dáva návrhy na aktualizáciu a schvaľuje aktualizáciu PHRSR		
Stále komisie pri OcZ	Dávajú podnety na aktualizáciu PHRSR, hodnotia plnenie plánovaných aktivít podľa oblastí.		
Názov štruktúry riadenia implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
Riadiaci výbor	Ing. Tibor Čičmanec Mgr. Ján Tonhaiser Ing. Peter Mikuško Jozef Krpelan Jana Radovská JUDr. Nikola Pekárová	Riadi implementáciu, zadáva úlohy, rozhoduje, presadzuje zábery na vyššej úrovni	Zasadnutia – 1x za štvrtrok
Gestor	Ing. Tibor Čičmanec	Zodpovedá za spracovanie a implementáciu PHRSR, koordinuje a kontroluje plnenie úloh	Predseda ZOHD, zastupuje zadávateľa, riadi všetky procesy, zvoláva zasadnutia riadiaceho výboru
Názov výkonnej štruktúry v procese implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
Koordinátor tvorby a implementácie stratégie	Ing. Erika Jonasová	Zabezpečuje výkon činností, spracováva materiály a zodpovedá za riadenie jednotlivých aktivít tvorby/aktualizácie/ implementácie PHRSR, spracováva dokument	
Tím logistickej podpory	Zamestnanec obce	Poskytuje podporu pri spracovaní/realizácii a komunikácii, zabezpečuje zber dát na úrovni obce, poskytuje administratívnu podporu	Zodpovedá za zber a spracovanie dát na úrovni obce, poskytuje podporu koordinátorovi tvorby a implementácie stratégie a monitorovaciemu výboru
Monitorovací výbor	Zástupcovia občianskeho a podnikateľského sektora – relevantné po schválení PHRSR	Zabezpečuje monitoring a hodnotenie PHRSR, spracováva Hodnotiacu správu	



8 ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je otvorený, strategický dokument, ktorý je možné podľa potreby dopĺňať resp. upravovať tak, aby zostal zachovaný hlavný cieľ zadaný v rozvojovej stratégii PHRSR HD.

Zmeny v stratégii môžu byť ovplyvnené vplyvom zmien, ktoré môžu v území nastať počas platnosti dokumentu. Zmenu v PHRSR je potrebné schváliť zhromaždením členov na úrovni Združenia obcí Handlovskej doliny a obecným zastupiteľstvom obce, ktorá zapracovanie zmeny vyvolala.

PHRSR HD je dokument na najnižšej plánovacej úrovni. Ďalším plánovacím dokumentom je Stratégia rozvoja územia OZ Žiar. Pri spracovaní PHRSR boli zohľadnené možnosti, ktoré boli v rozvojovej stratégii MAS zapracované. Odporúčaním je, aby do budúcej Stratégie rozvoja územia OZ Žiar zohľadňovala možnosti rozvoja a potenciál územia handlovskej doliny ako aj jeho potreby.

Odporúčaním pre spracovateľov nadradených plánovacích dokumentov je, aby boli spracovávané jednoduchou formou tak, aby im rozumeli obyvatelia z územia, pretože sa ich priamo dotýkajú a ovplyvňujú aj ich život. Okrem toho by mali zohľadňovať špecifické potreby územia a reagovať na jeho potreby. Tiež je potrebné zvážiť neprimeranú administratívnu záťaž vo všetkých procesoch.

Pri nastavovaní podmienok na čerpanie EŠIF je taktiež potrebné zamerať sa na podporu vyriešenia komplexného problému v území a vzájomné prepojenie aktivít, ktoré vo väčšej miere prispievajú k stanoveným cieľom.

Je potrebné znížiť administratívnu záťaž a orientovať sa na reálny prínos pre občanov a dosiahnutie ich potrieb. Najefektívnejšie je alokovať finančné prostriedky na najnižšiu úroveň na realizáciu PHRSR územia. Na administráciu je možné využiť existujúce štruktúry so skúsenosťami priamo v území napr. MAS a nie zriaďovať nové štruktúry, ktoré sú sústredené prevažne v krajských mestách, bez znalosti miestneho prostredia.



Príloha – Analytické východiská

Príloha – Použité zdroje